

ศึกษาความหมายและการตีความของภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่า”ในบริบทของสังคมญี่ปุ่น

นายชนพล พลหาญ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาเอเชียศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อหัวข้อบทความวิจัย	ศึกษาความหมายและการตีความของภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่า”ในบริบทของสังคมญี่ปุ่น
ชื่อ-นามสกุลนักศึกษา	นายชนพลพลหาญรหัสประจำตัว05540625
ชื่อ-นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์สรรเสริญสันติธนะวงศ์
สาขาวิชาเอก	เอเชียศึกษา (ภาษาญี่ปุ่น) คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องศึกษาความหมายและการตีความของภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่าในบริบทสังคมญี่ปุ่น”มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบริบทสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่สะท้อนในภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าและวิเคราะห์ว่าด้วยก๊อตซิลล่ากับการเป็นภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมยุคสมัยใหม่(เฮเซ)ของญี่ปุ่น ผู้วิจัยได้หยิบยกภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าเฉพาะบางตอนที่แฝงนัยยะของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่นและนำเสนอออกมาอย่างชัดเจนเช่น Godzilla ปี 1954 ภาคแรกของยุคโชวะซีรีส์ ก๊อตซิลล่ายุคเฮเซซีรีส์หรือยุคสังคมสมัยใหม่

จากการศึกษาพบว่าภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าในแต่ละยุคสมัย ก๊อตซิลล่าและตัวละครสัตว์ประหลาดตัวอื่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ จะมีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่นมาโดยตลอด แสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมญี่ปุ่นที่มีการพัฒนาและวัฒนธรรมความเชื่อของชาวญี่ปุ่นซึ่งสะท้อนผ่านภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าในแต่ละภาคที่หยิบยกมามีลักษณะที่ต่างกัน ในภาคแรกจะแสดงนัยยะของการต่อต้านสงครามอาวุธนิวเคลียร์ ความหวาดกลัวต่อสงครามที่ยังคงฝังลึกอยู่ในใจคนญี่ปุ่นและความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าและสิ่งเหนือธรรมชาติ หลายภาคต่อมาในยุคเฮเซซีรีส์ก็แสดงถึงการพัฒนาประเทศญี่ปุ่นในด้านต่างๆที่มีความก้าวหน้าขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเล่มนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้หากปราศจากความช่วยเหลือจากทุกๆท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและคอยชี้แนะข้าพเจ้ามาโดยตลอดข้าพเจ้านายชนพล พลหาญขอขอบพระคุณอาจารย์สรรเสริญ สันติธัญวงศ์ ที่คอยให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือต่างๆอีกทั้งให้ความรู้เพิ่มเติมเสมอมากระทั่งบทความวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ข้าพเจ้าขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจอยู่เสมอให้คำปรึกษาและสนับสนุนอย่างเต็มที่ ตลอดการทำบทความวิจัย และตลอดระยะเวลา 4 ปีในรั้วมหาวิทยาลัยศิลปากรตลอดจนเพื่อนๆที่ทำงานไปด้วยกัน เพื่อนๆที่คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาในเรื่องต่างๆ

ขอขอบคุณเพื่อนๆคอยให้คำปรึกษาโดยตลอดในเรื่องการเรียน และมีความห่วงใยกัน ให้กำลังใจกับการเขียนบทความวิจัยมาโดยตลอด ทั้งยังช่วยเหลือผลักดันกระทั่งวิจัยเล่มนี้สำเร็จ

ขอขอบคุณภาพยนตร์เรื่อง ก๊อตซิลล่า ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าได้ทำบทความวิจัยเรื่องนี้ขึ้นมา

ท้ายภาคหน้าหากบทความวิจัยเล่มนี้เป็นประโยชน์อันใดแก่ผู้อ่าน ข้าพเจ้าขอขอบคุณดีทั้งหมดให้แก่ผู้มีพระคุณที่กล่าวมาข้างต้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 วิธีการศึกษา	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีสัญญาวิทยา	6
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความหมายและการตีความ	7
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภาพยนตร์กับการสะท้อนบริบททางสังคม	9
2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของสงครามและการฟื้นฟูตัวของ 11 ญี่ปุ่นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง	2.5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่า”	15
3 ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่ากับสังคมวัฒนธรรมญี่ปุ่น	19
3.1 สภาพสังคมญี่ปุ่นในภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า ปี 1954 ยุคโชวะซีรีส์	20
3.2 ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าและความสัมพันธ์ต่อธรรมชาติ	21
3.3 ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า : ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับความเชื่อ	22
3.3.1 Mothra	26

3.3.2 มอธร่ายุคโฆวะซีร์ลี	27
3.3.3 มอธร่ายุคเฮเซ	27
4 บริบทสังคมญี่ปุ่นสมัยใหม่กับพัฒนาการของภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า	28
4.1 ความหวาดระแวงเรื่องสงครามโลกและการใช้อาวุธนิวเคลียร์	28
4.2 นัยยะสำคัญที่ปรากฏในภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า	29
5 สรุปผลการศึกษา	31
6 รายการอ้างอิง	32

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1- 5 : Mothra	26

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ก๊อตซิลล่าเป็นภาพยนตร์ที่ทำให้ทั้งความบันเทิงและแง่คิดที่สามารถหาความหมายจากภาพยนตร์ก๊อตซิลล่ามีหลายภาคซึ่งแต่ละภาคก็มีนำเสนอเรื่องราวที่แตกต่างกันออกไปก๊อตซิลล่า (Godzilla) หรือที่ชาวญี่ปุ่นเรียกว่า“ゴジラ”อ่านว่า“Gojira” ซึ่งเป็นคำสมาสระหว่าง“Gorira” ที่แปลว่ากอริลล่าและ“Kujira” ที่แปลว่าวาฬชื่อGojira จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของสัตว์ประหลาดตัวนี้ว่ามีลักษณะบางอย่างที่เหมือนการผสมผสานระหว่างกอริลล่าและวาฬก๊อตซิลล่าเป็นภาพยนตร์ญี่ปุ่นที่ออกฉายปีค.ศ. 1954ถือเป็นหนังสัตว์ประหลาดเรื่องแรกของประเทศญี่ปุ่นที่มีการริเริ่มการใช้เทคนิคพิเศษ (Visual Effect) ก๊อตซิลล่าเป็นที่รู้จักกันมายาวนานกว่า60ปีทั้งยังได้รับการขนานนามว่าเป็นเจ้าแห่งสัตว์ประหลาดหรือที่เรียกว่า“Kaijyu” ในปัจจุบันก๊อตซิลล่ามีทั้งหมด30ภาคซึ่งในบรรดาแต่ละภาคจะประเด็นที่ผู้สร้างนำเสนอก็แตกต่างกันออกไปซึ่งภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าได้รับความนิยมอย่างท่วมท้นทั้งในประเทศญี่ปุ่นเองและต่างประเทศทั่วโลกในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ภาพยนตร์เรื่องนี้ถูกให้ความหมายตลอดจนมีการตีความนัยยะที่แฝงมากับการนำเสนอภาพยนตร์ในหลายแง่มุมทั้งก๊อตซิลล่าเองหรือบริบทและเรื่องราวที่เกิดขึ้นรายล้อมก๊อตซิลล่ามีการเปลี่ยนแปลงตลอดพัฒนาการกว่า60ปีที่ผ่านมาเช่น

ภาพลักษณ์ของตัวก๊อตซิลล่าภาคแรกในปี1954คือบาดแผลและหายนะจากผลของสงครามโลกครั้งที่2ที่เกิดจากฝีมือของมนุษย์และได้ย้อนกลับมาทำลายมนุษย์ก๊อตซิลล่าภาคนี้จึงเปรียบเสมือนความหายนะที่เคลื่อนที่ได้ที่ซาร์อย“แผลเก่า”จากเหตุการณ์จริงในเดือนสิงหาคมปีค.ศ. 1945ที่ประเทศญี่ปุ่นถูกประเทศสหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดชิปนาวูที่ชื่อlittle boy ที่เมืองฮิโรชิมาและfat man ที่เมืองนางาซากิที่กลายเป็นดั่งฝันร้ายของชาวญี่ปุ่นเพราะซากปรักหักพังและความสูญเสียของผู้คนมากมายและก๊อตซิลล่าก็เป็นเหมือนผลพวงจากความชั่วร้ายของมนุษย์ที่ย้อนกลับมาทำลายญี่ปุ่นอย่างเกรี้ยวกราด

ก๊อตซิลล่าในภาคแรกถือกำเนิดจากการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ในมหาสมุทรแปซิฟิกที่ไปปลุกอสูรกายที่หลับใหลอยู่ใต้มหาสมุทรทำให้ตื่นขึ้นมาและได้รับผลกระทบจากการทดลองจึงกลายเป็นสัตว์ประหลาดยักษ์ที่เรียกว่าก๊อตซิลล่าโดยการทดลองดังกล่าวมีการอ้างอิงจากเหตุการณ์จริงในฉากเปิดเรื่องที่ถูกเรือของเรือ Glory No.5 เห็นแสงสว่างวาบกลางทะเลก่อนเรือใหม่จมทะเลซึ่งไปพ้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1954 เมื่อทหารเรือสหรัฐอเมริกาได้ทำการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ (ว่ากันว่าอนุภาครุนแรงกว่าที่อิโรชิมาถึง 1,000 เท่า) บนวงแหวนปะการังชื่อว่า "Bikini Atoll" ในหมู่เกาะมาร์แชลทางตอนใต้ของมหาสมุทรแปซิฟิกแล้วฝุ่นจากระเบิดได้กระจายไปถึงเรือจับปลาของญี่ปุ่นชื่อว่า The Lucy Dragon No.5 ที่ลอยลำอยู่ห่างจากจุดระเบิด 80 ไมล์ (Michael Iler, 1998) ผลก็คือลูกเรือได้รับกัมมันตภาพรังสีจนเสียชีวิตและปลาที่น่าทั้งหมดกว่า 500 ตันต้องถูกทำลายเนื่องจากปนเปื้อนกัมมันตภาพรังสีเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ลักษณะของตัวก๊อตซิลล่าก็ผันแปรไปตามบริบทของสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าตีความได้จากขนาดตัวก๊อตซิลล่าในภาคแรกนั้นก๊อตซิลล่าสูงเพียง 50 เมตรก็สามารถทำลายเมืองจนย่อยยับได้เนื่องจากสังคมในปี 1954 เทคโนโลยีในการสร้างตึกสูงๆยังไม่มีผู้สร้างจึงกำหนดส่วนสูงของก๊อตซิลล่าให้เข้ากับความสูงของตึกในสมัยนั้น โดยในยุคหลังปี 1984 ส่วนสูงของก๊อตซิลล่าก็เพิ่มขึ้นเป็น 100 เมตรเพื่อให้เข้ากับสังคมและวิทยาการที่พัฒนาก้าวหน้าขึ้นและสะท้อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นในช่วงทศวรรษ 1980 ที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วและสภาพบ้านเมืองญี่ปุ่นในช่วงนั้นผ่านขนาดตัวที่ใหญ่ขึ้นไปตามสภาพตึกกรมบ้านช่องที่สูงขึ้นด้วย นอกจากลักษณะของก๊อตซิลล่าที่เปลี่ยนแปลงตามบริบทสังคมแล้วบทบาทของก๊อตซิลล่าก็เปลี่ยนแปลงตามเช่นกันเปลี่ยนไปในรูปแบบของการปกป้องญี่ปุ่นและโลกจากเหล่าบรรดาสัตว์ประหลาดทั้งที่กำเนิดจากโลกและที่รุกรานจากต่างดาวเนื่องจากก๊อตซิลล่ายุคหลังไม่ค่อยมีบรรยากาศที่ทำลายล้างมากนักแต่ก็จะเห็นได้ว่าประเด็นทางสังคมขณะนั้นได้ถูกหยิบยกมาสะท้อนผ่านภาพยนตร์ด้วยเพราะเศษเสี้ยวของประวัติศาสตร์ยังคงแทรกซึมอยู่ในความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่ประสบเหตุเสมอและสะท้อนออกมาในหลายๆอย่างที่เรานำมาสร้างขึ้นมาในปีแรกของภาพยนตร์มุ่งประเด็นไปที่ผลของสงครามและการทำลายล้างแต่ในภายหลังประเทศญี่ปุ่นต้องเจอกับภาวะต่างๆมากมายทั้งภาวะสงครามเย็นความหวาดระแวงคอมมิวนิสต์จากจีนความหวาดระแวงในประเทศต่างๆของญี่ปุ่นซึ่งสะท้อนผ่านสัตว์ประหลาดในซีรีส์ก๊อตซิลล่าซึ่งภาคหลังๆตั้งแต่ปี

1984-1995 หรือช่วงยุคเฮเซย์ประเทศญี่ปุ่นกำลังเข้าสู่สมัยใหม่ภาพสะท้อนของภาพยนตร์ก็กว้างขึ้น เป็นภาพสะท้อนของญี่ปุ่นต่อบริบทโลกที่กำลังก้าวเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีทำให้ บทบาทและโครงสร้างของระบบสังคมโลกเปลี่ยนไปเป็นอย่างมากวัฒนธรรมสมัยใหม่จากฝั่ง ตะวันตกเริ่มแพร่กระจายออกไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของเทคโนโลยีและหุ่นยนต์ทำให้อัตลักษณ์ ค่าในยุคเฮเซย์นี้ประเด็นที่ว่าด้วยสงครามก็เริ่มหายไปกลายมาเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นในสังคมญี่ปุ่น มากขึ้นเช่นเรื่องของเทคโนโลยี, หุ่นยนต์, พันธุวิศวกรรม, และธรรมชาติแทนจึงถือได้ว่าเรื่องราว การเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นยุคใหม่ก็ได้ถูกสะท้อนออกมาผ่าน แผ่นฟิล์มของก๊อตซิลล่าในยุคนี้

ปัจจุบันก๊อตซิลล่าผูกพันกับญี่ปุ่นมานานกว่า 60 ปี และก๊อตซิลล่าได้ถูกแต่งตั้งให้เป็น พลเมืองกิตติมศักดิ์และทูตการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวนานาชาติ เพราะก๊อตซิลล่าคือ ภาควิชาใจของประเทศญี่ปุ่น โดยมีความเชื่อว่าที่สถานที่ใดในภาพยนตร์ที่ถูกก๊อตซิลล่าทำลาย ใน ความเป็นจริงที่แห่งนั้นจะกลับกลายเป็นสถานที่ที่มีความรุ่งเรือง

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของก๊อตซิลล่าในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ กับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมของญี่ปุ่น

2.2 วิเคราะห์ว่าด้วยก๊อตซิลล่ากับการเป็นภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมยุคสมัยใหม่ (เฮเซย์) ของญี่ปุ่น

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้รู้และเข้าใจถึงกระบวนการถอดและแปลความหมายในเชิงสัญลักษณ์ในภาพยนตร์ที่ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่อบริบททางสังคม

4. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาความหมายที่ปรากฏในภาพยนตร์และการตีความภาพยนตร์จากภาพยนตร์เรื่องก๊อตซิลล่าในรูปแบบการสะท้อนผ่านบริบทสังคมประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ก๊อตซิลล่าภาคแรกในปีค.ศ. 1954 จนถึงก๊อตซิลล่ายุคสังคมนิยมใหม่หรือยุคเฮเซซึ

5. วิธีการศึกษา

5.1 กำหนดหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สนใจจะศึกษา

5.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีสัญญาวิทยาและการศึกษาความหมายและการตีความ

5.3 ศึกษาข้อมูลจากภาพยนตร์และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคมประเทศญี่ปุ่น

5.4 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ที่จะศึกษา

5.5 รวบรวมแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยแนวทางการตีความเชิงสัญลักษณ์

5.6 สรุปผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องศึกษาความหมายและการตีความของภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่า”ในบริบทของสังคมญี่ปุ่นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และการตีความภาพยนตร์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริบทสังคมญี่ปุ่นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่2ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริบทสังคมญี่ปุ่นสมัยใหม่รวมถึงงานวิจัยอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับหัวข้อดังกล่าวผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มงานเขียนตามประเด็นสำคัญต่างๆเป็น5กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่1เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiology Theory)

กลุ่มที่2เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความหมายและการตีความ

กลุ่มที่3เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภาพยนตร์กับการสะท้อนบริบททางสังคม

กลุ่มที่4เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของสงครามและการฟื้นตัวของญี่ปุ่นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

กลุ่มที่5เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่า”

กลุ่มที่เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiology Theory)

ธนิศรณะกุลมาส (2547)เขียนวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง“การวิเคราะห์ภาพยนตร์ของจางอี้โหมว ในเชิงบริบททางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและแนวคิดแบบอุดมคติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต”อาศัยกรอบความคิดแนวคิดและทฤษฎีต่างๆเพื่อใช้ประกอบเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์แต่ในที่นี่จะหยิบยกบางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือทฤษฎีสัญญาวิทยาทฤษฎีสัญญาวิทยาซึ่งแปลมาจากภาษาอังกฤษคำว่า“Semilogy” สามารถถอดความหมายเดิมได้ว่าเป็น“ศาสตร์แห่งสัญญา (Science of sign)” ซึ่งอาจอธิบายในเบื้องต้นได้ว่าทฤษฎีสัญญาวิทยามีลักษณะเหมือนทฤษฎีทั่วไปที่พยายามให้คำอธิบายสิ่งที่เรียกว่า“สัญญา”หรือศาสตร์ที่พยายามจะอธิบายถึงวิถีของสัญญาคือการเกิดขึ้น การพัฒนาการแปรเปลี่ยนการเชื่อมโยงโทรมตลอดจนการสูญสลายของสัญญาหนึ่งๆที่ปรากฏออกมาอย่างเป็นแบบแผนและมีระบบระเบียบ

สัญญา (sign) หมายถึงสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมาย (meaning) แทนของจริง (object) ในตัวบท (text) และในบริบท (context) หนึ่งๆเช่นการมอบช็อกโกแลตให้แก่นักในวันแห่งความรักสัญญาคือแทนความหมายที่แสดงถึงความรักความผูกพันระหว่างชายหญิงคู่หนึ่งในบริบทสังคมญี่ปุ่นสิ่งทีนำมาใช้เป็นสัญญานั้นอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของหรือรูปภาพโดยทฤษฎีสัญญาวิทยาจะสนใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์และการแปรเปลี่ยนความหมายที่อยู่ในสัญญาต่างๆในกรณีของสื่อมวลชนก็จะประยุกต์เอาแนวคิดด้านสัญญาวิทยามาตั้งคำถามนำการศึกษาได้ว่าในสื่อวิทยุ โทรทัศน์หรือภาพยนตร์มีสัญญาระยะไรประกอบอยู่บ้างเช่นภาพเสียงจากมุกตลกต่างๆและสัญญานเหล่านั้นสร้างความหมายได้อย่างไรซึ่งจะเรียกว่า“การวิเคราะห์สื่อด้วยทฤษฎีสัญญาวิทยา (Semiological Analysis)”

ดร.ไชยรัตน์เจริญสินโอฬาร (2545)เขียนหนังสือเรื่อง“สัญญาวิทยา,โครงสร้างนิยม,หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์”ผู้เขียนหนังสือได้อ้างอิงความหมายเรื่องสัญญานของเพร์คินนีองเดอโซซูร์ซึ่งโซซูร์เห็นว่าเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ (relation) และความแตกต่าง (distinction) โซซูร์เรียกความหมายนี้ว่าdiacritics ที่เป็นเช่นนี้เพราะโซซูร์เห็นว่าภาษาเป็นระบบที่สร้างขึ้นจากความแตกต่าง/ความตรงข้ามของหน่วยย่อยต่างๆความหมายมิได้เกิดจากคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละหน่วยย่อยแต่ความหมายหน่วยย่อยเป็นผลมาจากความแตกต่างของ

หน่วยย่อยด้วยตนเอง (distinction) นอกจากนี้ผู้เขียนได้อ้างอิงเรื่องสัญญาของ โรลิ่งค็บาร์สตันักทฤษฎีคนของสำนักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศส นั่นคือสัญญาของสัญวิทยาได้แก่บรรดาสรรพสิ่งต่างๆที่ห่อหุ้มเราอยู่ในสังคมและความหมายของสัญญาเหล่านี้ก็ขึ้นอยู่กับรหัส/กฎเกณฑ์ของสังคมนั้นๆ หรือระบบวัฒนธรรมนั่นเอง “ทันทีที่มีสังคมเกิดขึ้นการใช้วัตถุสิ่งของต่างๆในสังคมในตัวเองก็ถูกทำให้กลายเป็นสภาพสัญญาไป”

กลุ่มที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความหมายและการตีความ

เบญจายอดดำเนิน-แอ็ดติงส์และกาญจนาตั้งชลทิพย์ (2552)เขียนหนังสือเรื่อง “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ : การจัดการข้อมูลการตีความและการหาความหมาย” ตำราเล่มนี้มีวัตถุประสงค์หลายประการด้วยกันกล่าวคือประการแรกเพื่อส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญของอาจารย์/นักวิชาการ (tacit knowledge) ให้เป็นองค์ความรู้ในรูปแบบที่ถาวรจับต้องได้ (explicit knowledge) เพื่อสามารถเผยแพร่และขยายวงความรู้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ประการที่สองเพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ การวิเคราะห์ตีความ และการหาความหมายสำหรับนักวิจัยทุกสาขาและผู้สนใจทั่วไป และประการสุดท้ายเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนการอบรมและการวิจัยระดับอุดมศึกษา แต่สำหรับงานวิจัยนี้จะยกข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวข้องคือการตีความหรือการให้ความหมายความหมายของคำว่า “ความหมาย” อาร์โนลด์ (Arnold, 1982 : XV) อธิบายคำว่า “ความหมาย” ไว้ชัดเจนว่า “ถ้าเมื่อใดผู้วิจัยพรรณนาถึงสิ่งที่ประชากรกลุ่มศึกษาทำหรือปฏิบัติโดยไม่ได้สอบถามถึงเหตุผลของการกระทำนั้นๆ ผู้วิจัยพูดถึงพฤติกรรมแต่เมื่อใดที่ผู้วิจัยศึกษาถึงสิ่งที่ประชากรกลุ่มศึกษาปฏิบัติรวมทั้งเหตุผลหรือความคิดเบื้องหลังการกระทำนั้นๆ ผู้วิจัยอยู่ในขั้นตอนของการค้นหาความหมายในการวิจัยเชิงคุณภาพ บางครั้งคำว่า “ความหมาย” ก็เปรียบได้กับ “คำอธิบาย” ซึ่งแสดงให้เห็นสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่หน้าหน้าที่ของผู้วิจัยก็คือทำความเข้าใจถึงสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่เบื้องหลังการกระทำ (พฤติกรรม) หรือปรากฏการณ์ที่นักวิจัยเห็นอย่างเด่นชัด (จากข้อมูล) และ โครงสร้างหรือเงื่อนไขอื่นๆ ที่เป็นสาเหตุเบื้องหลังของสถานการณ์นั้น (underlying reasons) ซึ่งผู้วิจัยจะทราบและเข้าใจได้โดยวิเคราะห์และตีความข้อมูล (Neuman, 2006) โดยทั่วไปแล้ว “ความหมาย” หรือ “คำอธิบาย” จะมีอยู่ระดับด้วยกันคือในระดับแรก

เป็นการตีความหรือให้ความหมายตามเหตุผลความเชื่อหรือแรงจูงใจของประชากรกลุ่มนักศึกษา (emic view) ในระดับที่สองเป็นการตีความของผู้วิจัยซึ่งค้นพบความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในระดับที่สามเป็นการตีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีที่ผู้อื่นได้พัฒนาขึ้นมาและใช้เป็นที่พักพิงหลาย

กรอบความคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการตีความและหาความหมายในการตีความและหา

ความหมายข้อมูลการทำความเข้าใจกับกรอบแนวคิด/ทฤษฎีก็จะช่วยในการตีความให้มีความหมายหนักแน่นมากยิ่งขึ้นกรอบความคิด/ทฤษฎีที่ใช้เป็นฐานวิเคราะห์และการตีความข้อมูลเชิงคุณภาพมักอยู่ในกลุ่มสำนักความคิดที่ให้ความสำคัญกับ“การตีความ” (interpretive explanation) ซึ่งมีหลากหลายแนวคิดที่นิยมกันแพร่หลายมีดังนี้ 1. ปรัชญาการนิยาม (Phenomenology) กล่าวคือผู้วิจัยพยายามตีความหรือทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์/สถานการณ์ (ที่ศึกษา) หรือความสัมพันธ์ของคนอย่างรอบด้านและลุ่มลึกโดยให้ความสำคัญกับประสบการณ์และการให้ความหมายในเรื่องนั้นๆ ของผู้ให้ข้อมูลเอง (ในฐานะที่เป็น“คนใน”) หน้าที่ของผู้วิจัยคือการประกอบสร้างความหมายและประสบการณ์ตีความและทำความเข้าใจกับประสบการณ์เหล่านั้น (Chenitz and Swanson, 1986, 2002) 2. แนวคิดเรื่องปฏิสัมพันธ์สังคม (Symbolic interactionism) แนวคิดนี้มักอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมจากมุมมอง“คนใน” (Insider) และมีจุดเน้นที่ความสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกันของคนในสังคมไม่ใช่บุคลิกภาพหรือโครงสร้างสังคมแนวคิดนี้เชื่อว่าปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมไม่สามารถทำความเข้าใจได้โดยข้อมูลระดับพื้นผิวเท่านั้นต้องมีการคลุกคลีตีโมงเพื่อให้เข้าถึงและการตีความผ่านประสบการณ์และความหมาย (สัญลักษณ์) ของคนในสังคมนั้นๆเป็นหลัก (Chenitz and Swanson, 1986) 3. แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคม (Social constructionism) แนวคิดนี้จัดอยู่ในกลุ่มสำนักความคิด“การตีความ”เช่นกันกล่าวคือแนวคิดนี้เชื่อว่าความเป็นจริงทางสังคมหรือความรู้ของคน (reality/knowledge) เป็นกระบวนการทางสังคมที่คนหรือกลุ่มคนเรียนรู้ความหมาย (ประกอบสร้างความหมาย) ของประสบการณ์ใดประสบการณ์หนึ่งผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มหรือในสังคมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความเป็นจริงหรือความรู้ของคนเป็นผลพวงของปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมนั้นเองขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการประกอบสร้างความเป็นจริงหรือความรู้ของคนในสังคมซึ่งถือว่าเป็นมุมมองและการตีความของผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มที่3เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภาพยนตร์กับการสะท้อนบริบททางสังคม

กฤษฎาเกิดดี (2541)เขียนหนังสือเรื่อง“ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ : การศึกษาว่าด้วย10 ตระกูลสำคัญ”เป็นงานเขียนที่มีความมุ่งหวังเบื้องต้นสามประการประการแรกต้องการแนะนำให้ รู้จักภาพยนตร์ตระกูลต่างๆที่มีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกาตลอดจนทราบถึงลักษณะสำคัญของ ภาพยนตร์แต่ละตระกูลประการที่สองเพื่อสืบเสาะถึงประวัติและวิวัฒนาการของภาพยนตร์ใน สหรัฐอเมริกาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยผ่านทางตระกูลภาพยนตร์อันจะทำให้เข้าใจภาพยนตร์ทั้งใน อดีตและปัจจุบัน ได้เป็นอย่างดีและประการที่สามเพื่อชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์ กับบริบททางสังคมแต่ในที่นี้จะหยิบมาเพียงบางส่วนของที่เกี่ยวข้องคือภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคม (Social Problem Film) หมายความว่า “ ภาพยนตร์ที่มีฉากเป็นเหตุการณ์ร่วมสมัยเนื้อหาจะต้องมุ่ง ไปที่ความขัดแย้งในประเด็นปัญหาสังคมซึ่งมีการยอมรับแล้วว่ามันเป็นปัญหาปัญหาดังกล่าวอาจ เป็นไปได้ทั้งปัญหาภายในประเทศและปัญหาระหว่างประเทศ” นอกจากนี้ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีการ แพร่กระจายอย่างทั่วถึงและกว้างขวางมีจุดประสงค์เพื่อสนองความพึงพอใจของผู้ชมจำนวน มหาศาลดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่ามันจำเป็นต้องตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขของสังคมมีผู้เชื่อว่า ภาพยนตร์เป็นงานที่ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์และเงื่อนไขทางเศรษฐศาสตร์และ การเมืองภาพยนตร์เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมและเป็นผลผลิตของสังคมหนึ่งๆและน่าจะเป็น สิ่งที่ช่วยให้เข้าใจสังคมได้ดียิ่งขึ้นด้วยนอกจากเรื่องการสะท้อนปัญหาสังคมแล้วการเชื่อมโยงไปสู่ ปัญหาสังคมเป็นประเด็นที่น่าจะนำมาพิจารณาเนื่องจากภาพยนตร์หลายเรื่องที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับ ปัญหาในสังคมแต่ไม่ใช่ภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคมในเรื่องLittle Big Man (อาเธอร์เพนน์, 1970) มีฉากการสังหารโหดอินเดียแดงซึ่งมีนัยเชื่อมโยงถึงเหตุการณ์จริงในเวียดนามที่ทหาร สหรัฐฯสังหารชาวบ้านเวียดนาม (เช่นที่หมู่บ้านมายไล) เหตุการณ์ในภาพยนตร์มีส่วน โน้มน้ำวให้ คนดูนึกถึงเหตุการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

กัจจกรหลุยยะพงศ์ (2556)เขียนหนังสือเรื่อง“ ภาพยนตร์กับการสร้างสังคมผู้คน ประวัติศาสตร์และชาติ”หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมเนื้อหาบทความวิจัยของผู้เขียนที่เกี่ยวข้องกับ ภาพยนตร์กับสังคมโดยใช้กรอบความคิดหลักของสำนักวัฒนธรรมศึกษา (Culture Studies) หนังสือเล่มนี้ประกอบไปด้วย3ส่วนด้วยกันส่วนแรกทฤษฎีการวิเคราะห์ภาพยนตร์ซึ่งจะแสดงให้เห็น

เห็นแนวทางการวิเคราะห์ภาพยนตร์ที่นิยมใช้กันอย่างน้อย3แนวทางคือการวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีบท
 ผู้รับสารหรือผู้ชมส่วนที่สองภาพยนตร์กับการประกอบสร้างผู้คน : ฝิผู้หญิงและผู้สูงอายุและส่วน
 ที่สามภาพยนตร์กับการประกอบสร้างประวัติศาสตร์และชาติแต่ในที่นี้จะหยิบยกมาเพียงบางส่วนที่
 เกี่ยวข้องคือการวิเคราะห์ภาพยนตร์ด้วยทฤษฎีในการวิเคราะห์ภาพยนตร์เพื่อที่จะเข้าใจภาพยนตร์
 จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้หรือทฤษฎีการใช้ทฤษฎีไม่สามารถที่จะส่องให้เห็นความจริง
 ทั้งหมดทฤษฎีหนึ่งจะส่องให้เห็นภาพยนตร์เพียงด้านหนึ่งในขณะที่ทฤษฎีอีกทฤษฎีหนึ่งก็จะส่อง
 ให้เห็นอีกด้านหนึ่งทฤษฎีจึงเป็นเพียงไฟฉายที่จะส่องให้เห็นความจริงบางส่วนเสียที่สำคัญว่า
 นั่นคือทฤษฎีหนึ่งทฤษฎีอีกจะเป็นการให้คำอธิบายต่อเรื่องนั้นๆภายใต้มุมมองหนึ่งเท่านั้นแต่ถึงแม้ว่า
 ทฤษฎีจะทำให้เห็นความเป็นจริงบางส่วนบางเสี้ยวก็ตามแต่ทฤษฎีก็ยังเป็นเครื่องมือที่ดียิ่งที่จะทำให้
 เข้าใจปรากฏการณ์และการวิเคราะห์ภาพยนตร์ทฤษฎีจึงเปรียบได้ว่า“แว่นตา” ที่จะมองเห็น
 ภาพยนตร์ได้คมชัดการใช้ทฤษฎีวิเคราะห์ภาพยนตร์ย่อมต้องตระหนักถึงคุณูปการและข้อจำกัดของ
 ทฤษฎีด้วยทฤษฎีที่เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ภาพยนตร์ออกเป็น3กลุ่มหลักด้วยกันตามระดับ
 ของการวิเคราะห์กลุ่มแรกกลุ่มทฤษฎีตัวบทหรือการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จะสนใจ
 การศึกษาตัวบทหรือการวิเคราะห์เฉพาะเนื้อหาและรูปแบบภายในภาพยนตร์เท่านั้นและมักจะมอง
 ภาพยนตร์ในฐานะศิลปะกลุ่มที่สองกลุ่มทฤษฎีบริบทหรือการวิเคราะห์บริบท(Contextual
 Analysis) จะให้ความสนใจบริบทที่แวดล้อมภาพยนตร์โดยขยายจากการมองแต่ด้านตัวบทสู่บริบท
 ทั้งด้านการเมืองเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมรวมถึงการมองแบบคู่ขนานคือการศึกษาตัวบทและ
 บริบทคู่กันและกลุ่มที่สามกลุ่มทฤษฎีผู้รับสารหรือการวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis) จะ
 ให้ความสนใจผู้รับสารในการรับชมภาพยนตร์

กัจจกรหลุยยะพงศ์ (2556)ให้ความหมายของภาพยนตร์โดยใช้กรอบความคิดของสำนัก
 วัฒนธรรมศึกษาโดยกล่าวภาพยนตร์ในฐานะปฏิบัติการทางสังคม (Film as social practice) อัน
 หมายถึงภาพยนตร์จะมีความเกี่ยวข้องกับสังคมทั้งในด้านผู้ผลิต (Sender) ที่จะผลิตเนื้อหา
 (Message) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมเช่นเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองเศรษฐกิจและประวัติศาสตร์และ
 ในบางครั้งก็แฝงนัยความหมายบางประการแทรกอยู่โดยแพร่ผ่านทางช่องทางการสื่อสาร
 (Channel) ที่จะหลากหลายนับตั้งแต่โรงภาพยนตร์จนถึงDVD และการพิจารณาถึงผู้ชม (Receiver)
 ในด้านการรับชมและตีความหมายที่สร้างขึ้นในภาพยนตร์

กลุ่มที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของสงครามและการฟื้นตัวของญี่ปุ่นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

ดร. ขุนทองอินทร์ไทย (2526) เขียนหนังสือเรื่อง “รู้จักญี่ปุ่น : เศรษฐกิจสังคม” เป็นงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นนับตั้งแต่อดีตก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่งจนถึงญี่ปุ่นในสมัยใหม่แต่ในที่นี้จะหยิบบทความบางส่วนที่เกี่ยวข้องกล่าวได้ดังนี้ชะตากรรมของชาวญี่ปุ่นมาถึงเมื่อเช้าตรู่ของวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ เวลา ๘.๑๕ น. ในขณะที่ชาวญี่ปุ่นหลับไหลอยู่เครื่องบิน ๕๒ ของอเมริกาได้บินออกจากเกาะกวมตรงเข้าสู่เกาะฮอนชูตอนใต้มุ่งไปยังเมือง “อิโรชิมา” ท่ามกลางท้องฟ้าที่แจ่มใสและแล้วเมื่อเวลา ๘ โมงเช้าเครื่องบินปีศาจก็ได้หย่อนลูกระเบิดปรมาณูลูกแรกของโลกลงตรงใจกลางตัวเมืองเป็นผลให้เกิดความร้อนเผาผลาญเมืองทั้งเมืองให้ลุกโชนในชั่วพริบตาเดียวแล้วก็ปล่อยกัมมันตรังสีออกมาพร้อมสะเก็ดระเบิดทำให้ชาวเมืองเสียชีวิตลงอย่างกระหน่ำหน้าประมาณแสนคนที่เหลือก็ค่อยๆ ล้มลงตายไปเรื่อยๆ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บในตอนหลังก็จะเป็นโรคต่างๆ เช่น มะเร็ง และค่อยๆ ตายตามกันมาจนทุกวันนี้ทำให้มีผู้เสียชีวิตรวมกันทั้งหมดหลายแสนคนบางคนแม้จะอยู่ในท้องแม่ในวันที่ลูกระเบิดลงเมื่อเกิดมาก็ยังเป็นคนที่มียาร่างกายอ่อนแอและเจ็บปวดคอคุดๆ แอคๆ อยู่ตลอดเวลาแม้จะโดนลูกระเบิดมหาภาพที่อิโรชิมามาแล้วรัฐบาลญี่ปุ่นก็ยังไม่ยอมแพ้สหรัฐอเมริกาจึงได้ทิ้งลูกระเบิดปรมาณูลูกที่สองลงที่เมือง “นางาซากิ” เศรษฐกิจที่ตกลงไม่ตรงใจกลางเมืองจึงไม่ทำให้ผู้เสียชีวิตมากเหมือนลูกที่ “อิโรชิมา” ถึงกระนั้นก็ตามจำนวนผู้เสียชีวิตก็มีเกือบแสนคนเมื่อโดนระเบิดปรมาณูลงเข้าสู่สองลูกรัฐบาลญี่ปุ่นจึงเริ่มเห็นพิษสงของอาวุธมหาประลัยนี้อย่างแท้จริงจึงได้ประกาศยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไขการทิ้งระเบิดปรมาณูที่เมืองอิโรชิมาและนางาซากินี้คงพอที่จะบอกแก่ชาวโลกอย่างแท้จริงว่าพิษสงของอาวุธสมัยใหม่นี้ร้ายแรงแค่ไหนถ้าหากว่านำมาใช้ลูกเด็กเล็กแดงผู้หญิงคนชราที่ไม่รู้ไอไหนหนอหนกับการทำสงครามก็ต้องได้รับชะตากรรมอย่างร้ายแรงตามไปด้วยในปัจจุบันมนุษย์ทำการผลิตอาวุธที่รุนแรงนี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นหลายเท่าอยู่ในประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นอริต่อกันทำให้น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งว่าถ้านำมาใช้โดยพร้อมกันเผ่าพันธุ์ของมนุษย์จะยังคงเหลืออยู่หรือไม่

“แสนยานุภาพอันยิ่งใหญ่ในครั้งนั้นได้ชักนำให้สหรัฐอเมริกาเข้ามารบกับญี่ปุ่นถึงบ้านของญี่ปุ่นเองประเทศญี่ปุ่นโดนถล่มด้วยระเบิดย่อยยับกันไปหมดในโตเกียวเองก็แทบไม่เหลืออะไรนี้ยังไม่นับความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการถูกระเบิดปรมาณูถล่มที่ฮิโรชิมาและนางาซากิผู้คนล้มตายกันเยอะมากจนในเดือนสิงหาคม 1945 สมเด็จพระจักรพรรดิของญี่ปุ่นต้องออกมาประกาศยอมแพ้สงครามโดยมีการเซ็นสัตยาบันกับสหรัฐอเมริกาเพื่อยอมแพ้สงครามกันบนเรือ USS Missouri หลังจากนั้นก็เข้าสู่ยุคที่เรียกว่า Occupation คือยุคที่สหรัฐอเมริกาส่งคนเข้ามาประจำอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น โดยมีนายพล Douglas MacArthur เป็นหัวหน้าคณะนำคนเข้ามาราว 5,000 คนมาวางโครงสร้างการทำงานขนานไปกับโครงสร้างรัฐบาลของญี่ปุ่น นายพลดักลาสแมคอาเธอร์เข้ามาทำหน้าที่สำคัญที่มีบทบาทอย่างสูงในการวางรากฐานที่ทำให้ญี่ปุ่นกลับมาเป็นมหาอำนาจอีกครั้งไม่ใช่มหาอำนาจทางการทหารแต่เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกในเวลาต่อมาเปรียบได้ว่านายพลดักลาสแมคอาเธอร์ก็คือทหารที่เข้ามามีอิทธิพลเหนือพระจักรพรรดิในการปกครองญี่ปุ่น นายพลดักลาสแมคอาเธอร์จึงถูกกล่าวว่าเป็นเหมือนโชกุนอีกหนึ่งคนของประเทศญี่ปุ่น” (<http://www.japan-in-trachoo-view.com/recovery-of-japan-after-ww2/> คอลัมน์ Japan Stories, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2557)

ศ.จันทร์ฉายภัคธิดา (2544) เขียนหนังสือเรื่อง “ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใหม่ = History of modern East Asia : HI 461” ในที่นี้จะหยิบมาเพียงบางส่วนที่เกี่ยวข้องคือญี่ปุ่นช่วงหลังสงครามสิ้นสุด สงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1945) ญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศผู้แพ้สงครามความหวังในการสร้างจักรวรรดิญี่ปุ่นที่สร้างมานานนับสิบปีได้พังทลายลงสหรัฐอเมริกาได้เข้ามามีอำนาจในญี่ปุ่นและช่วยพัฒนาญี่ปุ่นจนกลายเป็นมหาอำนาจของโลกได้อีกครั้งหลังจากฝ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 แล้วสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาจัดการญี่ปุ่น โดยให้ญี่ปุ่นมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในปี ค.ศ. 1946 ถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ดีที่สุดที่เคยมีมาสมเด็จพระจักรพรรดิทรงประกาศใช้อย่างเป็นทางการ ณ ที่ประชุมสภาไดเอทในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1946 นับว่ามีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. เป็นการประกาศว่าอำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวญี่ปุ่นและให้จักรพรรดิมีแต่เพียงอำนาจตามระเบียบอย่างที่ยกษัตริย์อังกฤษมีเท่านั้น
2. มีรายการที่แสดงถึงสิทธิและเสรีภาพของพลเมืองไว้อย่างละเอียดเช่นสิทธิในการทำงานและเสรีภาพทางสังคม
3. กำหนดให้ผู้ใหญ่ทุกคนมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
4. ให้คณะรัฐมนตรีรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎร
5. แยกศาสนาและรัฐออกจากกัน

แนวทางการปฏิรูปประเทศ

1. ออกกฎหมายห้ามการผูกขาดทางการค้าเพียงบุคคลกลุ่มเดียว (ไชบัสสุ) จัดตั้งคณะกรรมการควบคุมร้านค้าไม่ให้เกิดการขายตัดราคาหรือขายเกินราคา
2. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมกรรมกรต่างๆ
3. ปฏิรูปการเป็นเจ้าของที่ดินให้ประชาชนมีที่ดินทำกินในราคาถูก
4. กระจายอุตสาหกรรมเพื่อไม่ให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของนายทุนเพียงกลุ่มเดียว

การพัฒนาทางการเมือง

1. หลังจากปีค.ศ. 1961 ญี่ปุ่นทำสัญญาสันติภาพสิ้นสุดการยึดครองจากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นมีสิทธิในการตั้งกองกำลังเพื่อรักษาตนเองได้เท่านั้น
2. หลังจากปีค.ศ. 1962 ญี่ปุ่นเชื่อว่าสังคมในอุดมคติควรมีลักษณะคือมีความผาสุกของสังคมประชาชนเหมือนสังคมโซเวียตมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีแบบอเมริกามีสมาชิกรัฐสภาที่ชำระในการโต้เถียงเหมือนกับรัฐสภาของอังกฤษ

องค์ประกอบอันนำไปสู่ความสำเร็จ

1. แม้ญี่ปุ่นจะได้รับความเสียหายจากสงครามมากมายแต่ความรู้ความสามารถทางวิชาการความมีระเบียบวินัยความขยันขันแข็งของชาวญี่ปุ่นเองที่ได้วางเอาไว้ในช่วงพัฒนาประเทศก่อนสงครามทำให้ญี่ปุ่นฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว
 2. ความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาเช่นการช่วยซื้อสินค้าและจ้างการบริการของชาวญี่ปุ่นระหว่างเกิดสงครามเกาหลีทำให้ญี่ปุ่นมีรายได้นำไปใช้พัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว
 3. รัฐบาลส่งเสริมการลงทุนด้วยนโยบายเกี่ยวกับภาษีและเงินกู้มีการจัดตั้งองค์การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
 4. รัฐธรรมนูญฉบับปีค.ศ. 1946ที่สั่งห้ามญี่ปุ่นไม่ให้มีทหารยุทธปัจจัยอาวุธสงครามทำให้ญี่ปุ่นไม่ต้องช่งเงินในการพัฒนากองทัพงบประมาณได้นำมาใช้พัฒนาการพัฒนาเศรษฐกิจวิทยาศาสตร์การศึกษาศาธารณะสุขได้อย่างเต็มที่
- ปัจจุบันญี่ปุ่นได้ชื่อว่าเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจประเทศหนึ่งของโลกเป็นประเทศเดียวที่ดำเนินการผลิตเพื่อสันติสุขแทนที่จะผลิตเพื่อสงครามสินค้าอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรมการต่อเรือของญี่ปุ่นเครื่องแต่งกายอาหารสำเร็จรูปฯลฯเป็นที่นิยมไปทั่วโลก

สุรางค์ตันเสียงสม (2551)เขียนหนังสือเรื่อง“ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่”ในที่นี้จะหยิบยกการเปลี่ยนแปลงของสังคมญี่ปุ่นกล่าวคือในทศวรรษ1980ญี่ปุ่นประสบความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจมีฐานะเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในปีค.ศ. 1987รายได้ประชาชาติของญี่ปุ่นมีจำนวนถึง19,642เหรียญสหรัฐมีฐานะเป็นอันดับหนึ่งของโลกและเป็นประเทศที่ได้ดุลการค้ากับประเทศต่างๆสภาพสังคมต่างๆไปของญี่ปุ่นในทศวรรษ1980ประกอบไปด้วยชนชั้นกลางที่มีการศึกษาและเนื่องจากในทศวรรษ1980ฐานะและบทบาทญี่ปุ่นในสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปญี่ปุ่นกลายเป็นชั้นนำทางเศรษฐกิจญี่ปุ่นจึงจำเป็นต้องปรับปรุงทางด้านสังคมเพื่อรับศตวรรษใหม่การ

ปรับปรุงที่สำคัญคือการปรับปรุงการศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นผู้นำโลกใน
คริสต์ศตวรรษที่21

ปราณิจสูจริตธรรม (2549)แปลหนังสือเรื่อง“**ญี่ปุ่น360องศา**”โดยหนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อ
ต้องการจะแนะนำเรื่องราวของญี่ปุ่นแก่ชาวต่างชาติเริ่มตั้งแต่ประวัติศาสตร์สังคมการเมือง
เศรษฐกิจญี่ปุ่นขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมความเชื่อและวรรณกรรมซึ่งเล่มนี้
เปรียบเสมือนสารานุกรมฉบับย่อที่รวบรวมเรื่องราวของญี่ปุ่นไว้ในทุกด้านโดยผู้วิจัยได้หยิบยกมา
เพียงบางส่วนคือการฟื้นฟูเศรษฐกิจของญี่ปุ่นภายหลังสงครามโลกเศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่ตกใน
สภาวะสับสนจากสงครามโลกครั้งที่2ได้เริ่มฟื้นตัวขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ช่วงปีค.ศ. 1947และได้
ขยายตัวอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา20ปีนับจากปีค.ศ. 1955ซึ่งนับได้ว่าเป็นช่วงที่เศรษฐกิจเติบโต
อย่างรวดเร็วหลังผ่านพ้นวิกฤตการณ์น้ำมัน2ครั้งในช่วงทศวรรษ1970เศรษฐกิจญี่ปุ่นก็เข้าสู่ยุค
เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพแต่จากการพุ่งสูงขึ้นของราคาที่ดินและหุ้น (เศรษฐกิจฟองสบู่) ในช่วง
หลังของทศวรรษ1990และการแตกตัวของฟองสบู่ที่เกิดขึ้นตามมารวมทั้งค่าเงินเยนที่ถีบตัวสูงขึ้น
อย่างรวดเร็วทำให้เศรษฐกิจตกอยู่ในภาวะตกต่ำเป็นเวลานานตั้งแต่ตอนต้นของทศวรรษ1990และ
ในปัจจุบันก็ยังคงประสบปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัวอยู่

กลุ่มที่5เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่า”

เอกราชมอญวัฒน์ (2557)เขียนหนังสือ“**ゴジラ Godzilla The Legend of King**”เป็น
หนังสือที่เขียนออกมาเนื่องในโอกาสครบรอบ60ปีที่ก๊อตซิลล่าราชาสัตว์ประหลาดเป็นงานเขียนที่
ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆของภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันทั้งยุค โชวะ ชิรีส์ เฮเซย์ ชิรี ยุค
เมคของอเมริกามิลเลนเนียม ชิรีส์ และยุคปี2014ที่reboot โดยLegendary Pictures โดยมีWarner Bros.
Pictures เป็นผู้ร่วมทุนออกสร้างของฮอลลีวูด โดยในที่นี้จะกล่าวถึงจุดกำเนิดของก๊อตซิลล่าด้วย
ความที่หนังก๊อตซิลล่ามีความยาวนานตั้งแต่ภาคแรกปี1954มาจนปัจจุบันเรื่องราวการกำเนิดของ
ก๊อตซิลล่าเลยถูกเติมแต่งหรือปรับเปลี่ยนอยู่เรื่อยๆแต่จุดกำเนิดหลักคือก๊อตซิลล่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่

กลายเป็นที่แพร่หลายเพราะการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ในGojira (1954) นักวิทยาศาสตร์คาดเดาว่าก๊อตซิลล่าคือสิ่งมีชีวิตในก่อนยุคประวัติศาสตร์ที่หลับใหลอยู่ใต้พื้นผิวโลกส่วนหนึ่งGodzilla vs. King Ghidora (1991) ก็ขยายเพิ่มเติมว่าก๊อตซิลล่ากลายเป็นที่มาจากไดโนเสาร์เรียกว่าก๊อตซิลล่าซอร์สบนเกาะลากอส (ความสูง12เมตร, ความยาว20เมตร, น้ำหนัก60ตัน) ซึ่งบาดเจ็บปางตายเพราะฝีมือของทหารอเมริกันในช่วงปี1944ก่อนจะได้รับกัมมันตรังสีจากระเบิดนิวเคลียร์ในเวลาต่อมา

ประวัติ

ก๊อตซิลล่าโซวะซิริสก็อตซิลล่า (หรือโกจิราตามที่ชาวญี่ปุ่นเรียกขาน) เคยอยู่ในเรื่องเล่าของคนเฒ่าคนแก่ระบุว่ามันคือสัตว์ประหลาดจากท้องทะเลแต่แล้วนิทานปรัมปราที่กลายเป็นความจริงปี1954เมื่อก๊อตซิลล่าเริ่มโจมตีเรือประมงของมนุษย์ก่อนจะปรากฏกายแบบชัดเจนครั้งแรกบนเกาะโอโตะและเดินขึ้นฝั่งขี้กรุงโตเกียวจนราบเป็นหน้ากลองก๊อตซิลล่าเป็นดั่งปีศาจร้ายที่คุกคามมนุษย์จนฝ่ายหลังต้องหาทางโค่นล้มมันให้จงได้กระทั่งก๊อตซิลล่าได้เสียชีวิตลงเพราะเครื่องออกซิเจนเคสทรอยเซอร์ต่อมามีรายงานการค้นพบก๊อตซิลล่าบนเกาะแห่งหนึ่งซึ่งนักวิทยาศาสตร์ได้ระบุว่ามันเป็นก๊อตซิลล่าอีกตัวหนึ่งซึ่งกำลังติดพันกับศัตรูเองกริส โดยมีเมืองโอซาก้าเป็นสังเวียนเดือดหลังจากนั้นก๊อตซิลล่าก็ได้มีโอกาสปะทะกับเอเลี่ยนและเหล่าสัตว์ประหลาดยักษ์ตัวอื่นๆอีกมากมายหลายตาจนถึงจุดหนึ่งมันได้กลายเป็นคู่อริปกป้องโลกพร้อมกับมีเพื่อนเป็นสัตว์ประหลาดจำนวนหนึ่งเป็นพันธมิตรในขณะที่มนุษย์เองก็ยังพยายามหาทางหยุดยั้งมันด้วยอาวุธชนิดต่างๆแต่ก็ไม่เป็นผลจากสัตว์ลึกลับก๊อตซิลล่าได้กลายเป็นภัยพิบัติที่คนต้องรับมือก่อนจะเปลี่ยนเป็นสัตว์ประหลาดฮีโร่ขี้พวกสัตว์ร้ายจนกลายเป็นขวัญใจของมนุษย์โดยเฉพาะเหล่าเด็กๆอีกทั้งก๊อตซิลล่ายังกลายเป็นอาวุธมหาประลัยชั้นเยี่ยมสำหรับใครก็ตามที่สามารถควบคุมมันได้ (ซึ่งมีมนุษย์และเอเลี่ยน) กระทั่งก๊อตซิลล่าได้ถูกเพิ่มเติมอารมณ์ความเป็นมนุษย์เคยมีสถานะเป็นพ่อและพูดจาภาษาเฉพาะระหว่างสัตว์ประหลาดด้วยกันซึ่งก๊อตซิลล่าเคยกล่าวไว้ทำนองว่ามันเกลียดมนุษย์เพราะมนุษย์นั้นเป็นสิ่งมีชีวิตที่สร้างแต่ปัญหา

กิ้งก่าอิตาลีเป็นยุคที่ยืดหนักราบแรกเป็นจุดเริ่มต้นและลึบภาคต่อของยุคโครเว
ทั้งหมดหลังจากกิ้งก่าอิตาลีขึ้นชื่อในช่วงปี1954อีก30ปีต่อมาจิ้งก่าอิตาลีอีกตัวซึ่งมีขนาดตัวใหญ่
กว่าตัวแรกก็ได้ปรากฏตัวและบุกขึ้นฝั่งโตเกียวช้ารอยเดิมก่อนจะถูกเครื่องมือส่งสัญญาณของ
มนุษย์ดึงดูดให้มันเดินลงไปบนปล่องภูเขาไฟมิฮาระต่อมามนุษย์บางกลุ่มก็ได้ปลุกกิ้งก่าอิตาลีขึ้นมา
อีกครั้งจากนั้นจอมราชันย์ก็ได้ปะทะกับสัตว์ประหลาดยักษ์มากมายเช่นเดิมพร้อมๆกับการแสดง
ความรักของมันที่มีต่อลูกชายซึ่งเติบโตจนกลายเป็นกิ้งก่าอิตาลีเนียนี่ทว่าสุดท้ายกิ้งก่าอิตาลีต้องร่ำ
ไห้เมื่อได้เห็นจูเนียร์เสียชีวิตแถมตัวมันเองก็จบชีวิตด้วยภาวะความร้อนภายในฟุ้งสูงจนละลาย
นอกจากความพยายามในการล่าสังหาร โดยใช้พลังจิตมาเป็นส่วนหนึ่งของอาวุธมนุษย์ยังเริ่มค้นคว้า
เกี่ยวกับองค์ประกอบในร่างกายของมันมากขึ้นจนค้นพบความสามารถของเซลล์กิ้งก่าอิตาลีซึ่ง
นำไปสู่การแข่งชิงผลประโยชน์กันในกลุ่มมนุษย์และให้ภาพแทนกิ้งก่าอิตาลีเป็นหนุททดลองทาง
วิทยาศาสตร์ขนาดยักษ์

คำว่า“Hyper Evolution” หรือ“วิวัฒนาการก้าวกระโดด”มักถูกอ้างถึงในนิยายหนังสือ
การ์ตูนและหนังหลายเรื่องเช่นกิ้งก่าอิตาลีหนังอวกาศสตาร์เทคและการกลายพันธุ์ของพวกฮีโร่แบบ
x-men สไปเดอร์แมนแคทวูแมนนี้ก็ถูกอ้างว่าเกิดจากการกลายพันธุ์ข้ามขั้นแบบไม่ปกติคือลัดวงจร
ลดเวลาหรือก้าวข้ามสายแบบที่ในธรรมชาติคงจะไม่มีทางเกิดกิ้งก่าอิตาลีและเพื่อนพ้องสัตว์
ประหลาดก็ถูกอ้างอิงว่าอาจเกิดวิวัฒนาการก้าวกระโดดจากผลของสารกัมมันตรังสี

ในธรรมชาตินักวิทยาศาสตร์เคยสงสัยเหมือนกันว่ากระบวนการเกิดวิวัฒนาการหรือการ
เปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของสัตว์ชั้นสูงนั้นเกิดขึ้นได้เร็วแค่ไหนการเกิดวิวัฒนาการก้าวกระโดด
จะพบได้จริงหรือเปล่า? กรณีศึกษาที่ดูจะมีหน้าตาใกล้เคียงกับกิ้งก่าอิตาลีมากที่สุดน่าจะการศึกษา
การเปลี่ยนแปลงของ“กิ้งก่า”ซึ่งเป็นญาติห่างๆของมันที่อาศัยในหมู่เกาะของทะเลเอเดรียติก
(Adriatic Sea) ประเทศอิตาลีงานวิจัยนี้เกิดแบบไม่ตั้งใจและเกี่ยวข้องกับสงครามด้วย

ในปี2514ดันแคนไอร์สซิค (Duncan Irschick) ซึ่งปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์ด้านชีววิทยาที่
University of Massachusetts Amherst ได้ทดลองย้ายกิ้งก่าอิตาลีวอลล์ (Italian wall lizard) หรือ
Podarcis sicula จำนวน5คู่จากเกาะPod Kopiste ไปไว้ที่เกาะใกล้เคียงแต่มีขนาดเล็กกว่าชื่อเกาะPod

Mrcaru หลังจากนั้นก็เกิดสงครามขึ้นในโครเอเชียทำให้ดร.ไอร์สซิคกลับมาทำงานบนเกาะไม่ได้ ต้องทอดทิ้งกิ่งก่าเหล่านั้นไว้ตามยถากรรม

จนเวลาผ่านไป36ปีเมื่อดร.ไอร์สซิคกลับขึ้นเกาะได้อีกครั้งก็พบว่ากิ่งก่าลูกหลานนับพันของกิ่งก่าบนเกาะใหม่“มันเปลี่ยนไป”เป็นการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างร่างกายและพฤติกรรมอย่างมหัศจรรย์ กิ่งก่าเหล่านั้นมีหัวที่ใหญ่และยาวขึ้นมีแรงกัดที่แรงขึ้นและที่น่าตกใจที่สุดคือ“มันเปลี่ยนจากกินแมลงมากินพืชเป็นอาหารหลัก”ทำให้โครงสร้างของทางเดินอาหารเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงโดยมีส่วนของลำไส้ตอนต้น (cecal valves) ที่ขยายขนาดขึ้นเพื่อรองรับการหมักเส้นใยอาหาร

เมื่อเปรียบเทียบดีเอ็นเอก็พบว่ากิ่งก่าบนเกาะใหม่มีลักษณะพันธุกรรมเหมือนกับกิ่งก่าบนเกาะเก่า ไม่มีใครเล่นตลกเอากิ่งก่าจากที่ไหนสลับหรืออพยพมาจากไหนแน่นอนแต่แรงขับสำคัญก็คือ “อาหาร” ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพราะบนเกาะเก่ามีแมลงจำนวนมากกิ่งก่ารุ่นเดิมจึงเป็นสัตว์กินสัตว์ไล่จับแมลงกินได้เต็มที่แต่บนเกาะใหม่มีแมลงน้อยแต่มีพืชปริมาณมากกิ่งก่าจึงต้องปรับโครงสร้างให้อยู่รอดกับแหล่งอาหารชนิดใหม่นักชีววิทยาเรียกการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและพฤติกรรมแบบก้าวกระโดดนี้ว่า“Rapid Evolution” ซึ่งดูจะใกล้เคียงกับ“วิวัฒนาการก้าวกระโดด” ที่อ้างถึงในหนังได้มากที่สุด

(<http://www.manager.co.th/Science/ViewNews.aspx?NewsID=9570000058054>ชีววิทยาของกิ้งก่าซิลล่าโดยASTVผู้จัดการออนไลน์, เข้าถึงเมื่อ1ธันวาคม2557)

บทที่ 3

ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่ากับสังคมวัฒนธรรมญี่ปุ่น

สังคมญี่ปุ่น ก๊อตซิลล่าถูกจดจำในฐานะสัตว์ประหลาดอันเป็นผลมาจากการทดลองนิวเคลียร์ โดยเฉพาะชาวญี่ปุ่น ซึ่งเคยมีเหตุฝังใจเกี่ยวกับบาดแผลสงครามในอดีตในส่วนของวิเคราะห์เชิงสัญลักษณ์ของภาพยนตร์แล้ว ก๊อตซิลล่า ก็คือปมสัญลักษณ์ของบาดแผลอันยิ่งใหญ่ของชาวญี่ปุ่น จากเหตุถูกระเบิดด้วยระเบิดนิวเคลียร์ที่เมืองฮิโรชิมา กับนางาซากิเมื่อครั้งสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง อันเป็นฝีมือของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ต้องการหยุดสงครามเพื่อให้ประเทศญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้ และยอมจำนนเพื่อรักษาประเทศไว้ ก๊อตซิลล่า จึงเสมือนรูปธรรมของ Symbolic ในภาพยนตร์ที่สื่อถึงผลลัพธ์อันเลวร้ายของการใช้อาวุธสงครามประหนึ่งเป็นสัตว์ประหลาดร้ายที่ถือกำเนิดจากน้ำมือมนุษย์ แล้วได้กลับมาทำลายมนุษยชาติด้วยตนเองในที่สุด ก๊อตซิลล่าคือตัวแทนความหวาดกลัวของพวกเขา แต่ในขณะเดียวกัน ก๊อตซิลล่าก็มีความผูกพันกับคนญี่ปุ่นมาอย่างยาวนาน จนมีคำกล่าวที่ว่า “ก๊อตซิลล่ากับคนญี่ปุ่นเป็นพี่น้องกัน” (เอกราช มอญวัฒน์ : 2558) ถึงแม้ว่าก๊อตซิลล่าจะขึ้นฝั่งมาทำลายบ้านเมืองจนพังราบเป็นหน้ากลองออกบ่อยครั้ง แต่ชาวญี่ปุ่นไม่มีท่าทีที่จะรังเกียจมันแต่กลับชื่นชอบในความเป็นมัน ด้วยรูปลักษณะที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีท่าทางอ้วน อู้อาย โดยมองว่าคล้ายคนวัยกลางคนที่งัวเงีย เพิ่งตื่นนอนแล้วอยากออกมาเดินขยับแข้งขยับขาเล่นเพื่อผ่อนคลาย เมื่อเป็นที่พอใจแล้วก็กลับบ้านไป เหมือนก๊อตซิลล่าที่ขึ้นฝั่งมาทำลายบ้านเมืองเพื่อให้หายหงุดหงิด เมื่ออารมณ์เย็นลง ก็เดินกลับลงทะเลแหวกว่ายกลับไปพักผ่อนที่ใต้ท้องทะเลลึก ทว่าประเด็นนี้ไม่ใช่ประเด็นหลักที่ชาวญี่ปุ่นรู้สึกผูกพันกับก๊อตซิลล่ามานาน ที่สำคัญชาวญี่ปุ่นที่เติบโตมากับก๊อตซิลล่าหลากหลายเวอร์ชัน ต่างมองอสูรกายร่างยักษ์นี้ด้วยความยำเกรง ในฐานะตัวแทนพลังอำนาจทั้งด้านการสร้างสรรค์และการทำลายล้างที่มีอยู่ในธรรมชาติ หลายคนยอมรับว่าเสน่ห์ของก๊อตซิลล่า ที่ทำให้พวกเขาชื่นชอบคือ เป็นทั้งภัยคุกคามอันน่าหวาดหวั่น แต่ก็คอยปกป้องมนุษยชาติในเวลาจำเป็น ซึ่งก๊อตซิลล่าคือตัวแทนพลังอันยิ่งใหญ่ของธรรมชาติที่ทั้งให้คุณและโทษ ดังนั้นจึงไม่อาจชี้ชัดได้ว่าก๊อตซิลล่าอยู่ฝ่ายธรรมะหรืออธรรม ก๊อตซิลล่าจะกลับมาเสมอไม่ต่างจากภัยธรรมชาติที่มนุษย์ไม่อาจหยั่งรู้หรือใช้กำลังต้านทานได้

สภาพสังคมญี่ปุ่นในภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า ปี1954 ยุคโชวะซีรีส์

ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า ปี 1954 สะท้อนภาพสังคมญี่ปุ่นคือสังคมเกษตรกรรม สังคมที่มีความเชื่อเรื่องลึกลับ เรื่องเหนือธรรมชาติดังที่ปรากฏในภาพยนตร์คือ สัตว์ประหลาดยักษ์โกจิระหรือก๊อตซิลล่าหรือที่ชาวบ้านเรียกขานกันว่า มังกรแห่งท้องทะเล เป็นเพียงความเชื่อปรัมปราของชาวบ้านชายทะเล ที่เล่าขานสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลว่าเป็นสัตว์ดุร้ายที่หลับใหลอยู่ในมหาสมุทรลึกลับ แต่ในบางครั้งโกจิระจะออกมาอาละวาดเมื่อธรรมชาติเกิดอาเพศ ซึ่งเชื่อว่าเกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เชิงศาสนาที่ปฏิบัติกันอย่างไม่เคร่งครัด โกจิระ เปรียบเสมือนตัวแทนธรรมชาติที่มาชำระล้างสิ่งอาเพศเหล่านั้นและหากจะหยุดการอาละวาดของก๊อตซิลล่าได้นั้นเชื่อว่า ต้องทำพิธีบูชาอันศักดิ์สิทธิ์ด้วยชีวิตมนุษย์เพื่อให้ก๊อตซิลล่าสงบลง แล้วปล่อยให้มันไปสู่อ่าวเพื่อสังเวทสัตว์ประหลาดโดยอ้างอิงจากคำพูดตัวละครที่เป็นผู้เฒ่าของหมู่บ้านในระหว่างพิธีบวงสรวงเทพเจ้า (ก๊อตซิลล่า) ที่กำลังกล่าวถึงก๊อตซิลล่าว่า

“ใช่แล้ว เป็นสัตว์ประหลาดที่น่ากลัวมากเลยละ มันกินสัตว์ที่อยู่ในทะเลจนหมดแล้ว แล้วมันจะขึ้นบก มากินผู้คนนะ รั้มัย สมัยก่อนช่วงที่พายุเข้านานๆ ก็มีการใช้ผู้หญิงสาวๆ หรือ ไม่ก็เด็กเนี่ยลอยไปกลางทะเลเพื่อเป็นการแก้เคล็ด”

นอกจากนี้ภาพยนตร์ได้สะท้อนถึงความวุ่นวายของสังคมที่หวาดกลัวต่อสงครามและระเบิดปรมาณู สังคมมีความหวาดระแวงกลัวว่าจะมีเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ซ้ำรอยเดิม เหมือนกับ 9 ปีก่อนที่ จ.สิโรชิม่าและ จ.นางาซากิถูกระเบิดปรมาณูลงจนบ้านเมืองเสียหายอย่างหนักจากแรงระเบิด อันวิเคราะห์ได้จากคำพูดตัวละครในภาพยนตร์ว่า

“..ทะเลเนี่ย ปลาไม่มีรังสีปรมาณู ทั้งเรื่องกัมมันตภาพรังสี แอมมีก๊อตซิลล่าโผล่มาอีกถ้ามันโผล่มาถึงอ่าวโตเกียวแล้วจะทำไงกันดีละทีนี้ ชีวิตชั้นมีค่านะ อุตสาห์รอดตายมาจากระเบิดที่นางาซากิ ละจะให้มาตายแบบนี้ชั้น ไม่เอาด้วยหรอก..”

เนื่องจากยุคนั้นอยู่ในช่วงกำลังพัฒนาประเทศ สภาพบ้านเมืองในสมัยนั้นประกอบไปด้วย ตึกอาคาร บ้านเรือน ทว่าไม่ได้มีมากมายและมีความใหญ่โตเท่าสมัยปัจจุบัน ตึกที่สูงที่สุดในสมัยนั้นมีความสูง 50 เมตร และส่วนสูงของก๊อตซิลล่าก็มีความสัมพันธ์กับความสูงของตึกสมัยนั้นด้วย

เช่นกัน นอกจากนี้ความหวาดกลัวต่อการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ที่กลัวการนำไปใช้ในทางที่ผิด เพราะถ้าเกิดนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกไม่ควร อาจจะทำให้กระทบความมั่นคงของชาติและระหว่างประเทศได้และอีกนัยยะที่น่าสนใจจากภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยได้ยกมาวิเคราะห์คือ แมื่อก็อตซิลล่าตัวแรกได้สิ้นชีพไปด้วยระเบิดอ็อกซิเจนเดสทรอยเออร์ไปแล้วก็ตาม มันก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าปลายเหตุเท่านั้น เพราะตราบไคที่ยังมีการทดลองรังสีปรมาณูนิวเคลียร์สัตว์ประหลาดอย่าง ก็อตซิลล่าก็สามารถถูกปลุกคืนชีพมาได้เสมอ ดังที่ ดร.ยามาเนะ นักวิทยาศาสตร์อีกคนผู้ชำนาญวิชาที่ว่าด้วยสัตว์และพืชศึกษำบรรพ์ ผู้เสนอทฤษฎีว่าก็อตซิลล่าเกิดจาก H-Bomb ทั้งยังเป็นผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาด้วยการฆ่าก็อตซิลล่า เขาอยากให้หาวิธีเก็บมันไว้ศึกษามากกว่า ซึ่งอาจได้รับประโยชน์อีกมากมายระยะยาวต่อการพัฒนาประเทศ โดยได้กล่าวทิ้งท้ายไว้อย่างลึกซึ้งในตอนจบของเรื่องว่า

“..ผมไม่เชื่อว่านี่จะเป็นก็อตซิลล่าตัวสุดท้ายในเผ่าพันธุ์ของพวกมัน ตราบไคที่ยังมีการทดลองนิวเคลียร์ ไม่ว่าวันใดก็ตามหนึ่ง ณ แห่งใดแห่งหนึ่งบนโลก จะมีก็อตซิลล่าตัวอื่นๆปรากฏตัวขึ้นอีกแน่นอน..”

ซึ่งในความเป็นจริง หลังจากประเทศญี่ปุ่นแพ้สงคราม ประเทศสหรัฐอเมริกาก็ยังคงทำการทดลองระเบิดนิวเคลียร์อยู่เสมอๆ สามารถตีความได้ว่าการทดลองก่อให้เกิดความเสียหายต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสารรังสีนิวเคลียร์ที่ปะปนในทะเล อาจจะทำให้สภาวะสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงได้

ภาพยนตร์ก็อตซิลล่าและความสัมพันธ์ต่อธรรมชาติ

จากบทความ Godzilla : Why Japan Love Monsters Movies ผู้เชี่ยวชาญภาพยนตร์สัตว์ประหลาด (Kaiju Films) ฮิเดโตะชิ ชิเบะ แห่ง Tokyo's Digital Hollywood University ให้ความเห็นเกี่ยวกับ “แก่น” ของก็อตซิลล่าและบรรดาสัตว์ประหลาดในภาพยนตร์ของ Toho ไว้ว่า แม้จะตีความได้ว่าความหมายที่ซ่อนอยู่ภายใต้ตัวก็อตซิลล่านั้นก็คือภาพสะท้อนความร้ายกาจของระเบิดนิวเคลียร์ และภาวะต่อต้านสงครามของชาวญี่ปุ่น แต่ก็ยังเป็นเพียงความหมายในระดับการสื่อสาร

เท่านั้น ความหมายที่แท้จริงของก๊อตซิลล่าและบรรดาสัตว์ประหลาดในมุมมองของชาวญี่ปุ่นที่เป็นความหมายในระดับ Ideology (คติความเชื่อ) นั้น ก๊อตซิลล่าคือตัวแทนของธรรมชาติ อาจกล่าวได้ว่า ก๊อตซิลล่ามีต้นกำเนิดจากการสมมุติตัวตน(บุคลาธิษฐาน)ของการเอาคืนจากธรรมชาติที่รุนแรง เช่น ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว สึนามิ และพายุไต้ฝุ่น ที่โจมตีประเทศญี่ปุ่นอยู่บ่อยครั้งกว่าศตวรรษ (<http://www.bbc.com/culture/story/20140516-giant-lizard-on-the-loose> เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2558)

ญี่ปุ่นประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติมาเป็นเวลาช้านาน ปัจจัยของภัยพิบัติทางธรรมชาติจะเกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์โดยตรง โดยพื้นฐานทางธรณีวิทยาของประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่บนแนวแผ่นเปลือกโลก 3 แผ่น คือ ยูเรเชียนเพลต, อินโด-ออสเตรเลียเพลต, และแปซิฟิกเพลต ทำให้ญี่ปุ่นเป็นเกาะที่อยู่บนแนววงแหวนไฟ (Ring of Fire) ที่มักเกิดแผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิดอยู่บ่อยๆ คนที่อาศัยอยู่จึงต้องเผชิญกับภัยพิบัติจากแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด คลื่นสึนามิและพายุไต้ฝุ่นมาตลอดช่วงการดำรงชีวิตและอารยธรรม ภัยพิบัติจึงกลายเป็นปรากฏการณ์สำคัญอย่างหนึ่งที่แฝงอยู่ในมโนทัศน์ของคนญี่ปุ่นมาตั้งแต่อดีต

สภาพแวดล้อมเป็นเกาะภูเขาไฟที่ส่งผลให้ญี่ปุ่นต้องเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอยู่เสมอทำให้ชาวญี่ปุ่นต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิดและคลื่นยักษ์สึนามิ การปรับตัวต่อภัยธรรมชาตินี้ได้แทรกซึมเข้าไปในระดับความคิดและโลกทัศน์ที่แสดงออกผ่านความเคารพในธรรมชาติของคนญี่ปุ่น ดังจะเห็นได้จาก ความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณธรรมชาติ หรือ“คามิ” ที่สถิตอยู่ทั่วไป ในขณะที่เดียวกัน หากมนุษย์ขาดความเคารพในธรรมชาติเมื่อไหร่ ก็จะถูกจิตวิญญาณของธรรมชาติลงโทษผ่านภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ

ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า: ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับความเชื่อ

ความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติมีปรากฏมากมายในชีวิตประจำวัน ทั้งความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รูปลัทธิ เทวรูป ที่สะท้อนออกมาในรูปแบบของสัตว์ประหลาดซึ่งมีส่วนเชื่อมโยงกับศาสนาและความเชื่อของญี่ปุ่น อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับตำนานเทพเจ้าของประเทศญี่ปุ่นเช่นกัน

แรกเริ่มเดิมทีความคิดความเชื่อซึ่งเป็นศาสนาโบราณของญี่ปุ่น พบเงื่อนไขว่าเริ่มต้นมาตั้งแต่ 500 ปีก่อนคริสตกาล โดยอยู่ในรูปแบบของการกราบไหว้บูชาธรรมชาติเช่นเดียวกับศาสนาโบราณในดินแดนแถบอื่นทั่วโลก เป็นความเชื่อในเรื่องความอุดมสมบูรณ์ (Fertility cults) มีการบูชาบรรพบุรุษสืบทอดเป็นสายตระกูล มีหัวหน้าตระกูลหรือชนเผ่าที่เรียกว่า อุจิ (Uji) ผู้ซึ่งเป็นผู้นำในการปกครองพร้อมกับที่เป็นผู้นำด้านจิตวิญญาณไปด้วย ในช่วงเวลานั้นกฎระเบียบในการปกครองไม่ได้แยกออกจากศาสนา ทำให้ความเชื่อต่างๆในสังคมได้หลอมรวมเข้าเป็นระบบเดียวกัน และยังมีการบูชาวีรบุรุษของชนเผ่าหรือของท้องถิ่นในฐานะเทพ (Hero worship) โดยภาพรวมแล้วจึงกล่าวได้ว่าในช่วงเวลานั้นชาวญี่ปุ่นโบราณเคารพนับถือลัทธิวิญญาณนิยม เทพเจ้าหรือจิตวิญญาณในโลกธรรมชาติในลักษณะของเทพตำนาน ความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณธรรมชาติ การกราบไหว้บูชาธรรมชาติ การเคารพและศรัทธาในเทพเจ้าของชาวญี่ปุ่น เป็นวัฒนธรรมทางความคิดของประเทศญี่ปุ่น เป็นผลมาจากความเชื่อความศรัทธาในปรัชญา “ชินโต”

คำว่า “ชินโต” (Shinto, 神道) มีที่มาจากตัวอักษรภาษาจีนสองคำคือ ชิน (Shin) และ เต้า (Tao, Dao) ชิน หมายถึง เทพเจ้า หรือพลังอำนาจแห่งจิตวิญญาณและ เต้า หมายถึง หนทางหรือวิถี เมื่อรวมกันแล้วแปลได้ว่า “ทางแห่งเทพเจ้า” (The way of gods) ซึ่งในภาษาญี่ปุ่นเองก็มีอีกคำหนึ่งที่ใช้เรียกคือคำว่า คามิ-โน-มิชิ ซึ่งแปลให้ตรงตัวก็คือ “ทางแห่งคามิ”

ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของชินโตคือความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณในธรรมชาติ ที่เรียกว่า คามิ (kami : 神) นั่นเอง ตามความหมายของคำ คำว่าคามิแปลว่า “สูงกว่า” (upper) และคำๆนี้ยังสามารถจำแนกความหมายได้ 3 แบบคือ บริสุทธิ หรือสว่างรุ่งเรือง สูงส่งกว่า และแปลกประหลาด ลึกลับ น่ากลัว ซ่อนเร้น เหนือธรรมชาติ โมโตโอรุ (Motoori, 1730-1801) นักเทววิทยาชินโตคนสำคัญได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับ คามิ ไว้ว่า “ไม่เพียงแต่มนุษย์เท่านั้น แม้แต่นก สัตว์ พืช ต้นไม้ ทะเลภูเขา และทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นอะไร ที่สมควรแก่การเกรงขามและแสดงออกถึงพลังที่พิเศษและเด่น เหล่านี้เรียกว่า คามิ และไม่จำเป็นที่จะต้องเด่นในด้านความงาม ความดี หรือความสามารถเท่านั้น สิ่งที่ยากจาง และสิ่งที่ประหลาดลึกลับซึ่งบุคคลทั่วไปเกรงกลัว ก็เรียกว่า คามิ พระจักรพรรดิ (Mikado) ที่สืบสันตติวงศ์กันลงมา มนุษย์ที่สูงส่งซึ่งมีตัวอย่างอยู่มากมายทั้งในสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน สุนัขจิ้งจอก เสือ หมาป่า ลูกท้อ เพชร พลอย ล้วนเรียกว่า คามิ”

“คามิ” ก็คือจิตวิญญาณซึ่งมีอยู่ในทุกสิ่งทุกอย่างในธรรมชาติ ตั้งแต่ทวยเทพ สิ่งในธรรมชาติและตัวมนุษย์เองก็เป็นคามิเช่นเดียวกัน แต่แม้ว่าจะมีกระบวนการแห่งชีวิตเหล่านี้แผ่ซ่านอยู่ทั่วไป เราก็มักจะไม่สามารถสื่อสารกับสิ่งเหล่านี้ได้ เช่นเดียวกับกระจกที่ถูกเคลือบด้วยฝุ่นผง สภาวะธรรมชาติของเรากลายเป็นสิ่งที่มีดหม่นคลุมเครือ การจะเข้าถึงสภาวะหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับคามิ เราจะต้องมีจิตใจที่บริสุทธิ์เบิกบาน จิตใจของมนุษย์นั้นอาจขาดความบริสุทธิ์เบิกบานและพลังชีวิตได้เมื่อจิตใจของเราเต็มไปด้วยสิ่งที่แปดเปื้อน ความไม่จริงใจ ความเห็นแก่ตัว ความเศร้าโศก เมื่อนั้นเรามักจะทำสิ่งที่เลวร้ายและไม่เป็นระเบียบ เช่นเดียวกับแม่น้ำลำคลองที่ถูกทำให้สกปรกมีกลิ่นเหม็นหรือต้นไม้ใหญ่ที่ถูกหักกิ่งตัดง่าให้ตาย ชินโตจึงให้ความสำคัญอย่างสูงกับการ “ชำระตนให้บริสุทธิ์” ทั้งทางร่างกาย ชำระล้างสิ่งสกปรก และทางจิตใจ ชำระล้างทัศนคติ ให้เกิดอารมณ์และจิตใจที่บริสุทธิ์ เข้มแข็งและเฉียบแหลม เพื่อให้เกิดการประพุดตีที่ถูกต้องดีงามและจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วย “ความบริสุทธิ์ใจ” (makoto) ต่อผู้อื่นและต่อโลกธรรมชาติ

“คามิ” ที่สำคัญที่สุดของชินโตปรากฏอยู่ในคัมภีร์โคจิจิกิ 古事記 (Kojiki) บันทึกเรื่องราวเทพตำนานญี่ปุ่นซึ่งกล่าวถึงอิซานางิ (Izanagi) และ อิซานามิ (Izanami) เทพฝ่ายชายและเทพฝ่ายหญิงซึ่งเป็นปฐมกำเนิดของเหล่าทวยเทพและของสรรพสิ่งทั้งมวลบนพื้นพิภพ อามาเทราสึ (Amaterasu) เทพีแห่งดวงอาทิตย์ที่เกิดจากดวงตาข้างซ้ายของอิซานางิ เป็นเทพีที่ชาวญี่ปุ่นให้ความเคารพนับถือมากที่สุด ทสึคุโยมิ (Tsukuyomi) เทพแห่งดวงจันทร์ เกิดจากดวงตาข้างขวาของอิซานางิ และซุซุโนะโอะ (Susano-o) เทพฝ่ายอธรรมซึ่งเกิดขึ้นจากจมูกของอิซานางิ

ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับความเชื่อตั้งแต่ยุคบรรพกาลยังคงส่งอิทธิพลมาจนถึงยุคใหม่ โดยผลผลิตทางวัฒนธรรมต่างๆที่ญี่ปุ่นสร้างขึ้นมามีนั้นยังคงปรากฏร่องรอยของความเชื่อในพลังอำนาจของธรรมชาติอยู่ “Kaiju” หรือ “สัตว์ประหลาด” ก็เช่นเดียวกัน นักวิชาการญี่ปุ่นได้ตีความสัตว์ประหลาดบนฐานคิดจากตำนาน 古事記 (Kojiki) ที่กล่าวถึงกำเนิดประเทศญี่ปุ่น โดยมองว่า นัยยะของสัตว์ประหลาดยักษ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นมานี้ เปรียบเสมือนกับบุตรจอมทำลายล้าง “คาคุทซึจิ” เทพองค์สุดท้ายที่กำเนิดจาก เทพบิดาอิซานางิ กับ เทพมารดาอิซานามิ ผู้ถือครองอำนาจทำลายล้างแห่งไฟที่เป็นเหมือนบุคลาธิษฐานของภูเขาไฟบนแผ่นดินญี่ปุ่น เมื่อเวลาผ่านไปถึงยุค

ใหม่ เทพแห่งการทำลายล้างจึงคลี่คลายกลายมาเป็นสัตว์ประหลาดยักษ์ในสื่อภาพยนตร์ ที่ยังคงความหมายถึงพลังอำนาจของธรรมชาติที่แสดงออกผ่านภัยพิบัติต่างๆ

อีกหนึ่งนัยยะที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ประหลาดจากตำนาน โคจิกิ คือตำนานปราบงูยักษ์ 8 หัวที่มีชื่อว่า “ยามาตะ โนะ โอโรจิ” ของเทพซูซาโนโอะที่ถูกเนรเทศลงมายังโลกมนุษย์นั้นได้เข้ามาช่วยเหลือหญิงสาวจากหมู่บ้านหนึ่ง จากงูใหญ่ 8 หัวที่มีชื่อว่ายามาตะ โนะ โอโรจิ (Yamata-no-Orochi : 八岐大蛇) ซึ่งเจ้างูใหญ่นี้ได้ลักพาตัวหญิงสาวไปจากหมู่บ้านถึง 7 คนแล้ว และกำลังกลับมาเอาตัวคนที่ 8 ไป เทพซูซาโนโอะจึงใช้ค่ายกลประศู 8 บาน โดยวางไหเหล้าสาเกไว้ทุกๆ บานและเอาหญิงสาวซ่อนไว้ด้านหลังในสุดและทำให้เงาของ หญิงสาวตกลงมาในไหเหล้าทั้งแปดเพื่อล่องูยักษ์ เมื่องูยักษ์มาถึงก็หลงกลเข้า โดยไหลหัวเข้าไปในประตูทุกๆ บานเพื่องับไหเหล้า เป็นการเปิดโอกาสให้เทพซูซาโนโอะตัดหัวได้จนครบโดยไม่ต้องเหนื่อยมาก ครั้นเมื่องูยักษ์ตายลงแล้วเทพซูซาโนโอะก็ได้สังเกตเห็นแสงสว่างที่ปลายหางของงูยักษ์ จึงฝ่าออกมาดูและก็ได้เจอคาบคุซานางิจึงได้เอาไปถวาย อามาเทราสี เทพีแห่งดวงอาทิตย์ เพื่อได้โทโย และในเมื่อว่ากันว่าเทพีอามาเทราสี (Amaterasu : 天照) นั้นเป็นต้นตระกูลของจักรพรรดิญี่ปุ่น คาบคุซานางินี้จึงได้เป็นของวิเศษที่ตกทอดสู่จักรพรรดิญี่ปุ่นเรื่อยมาจากรุ่นสู่รุ่นจากสัตว์ประหลาดในตำนานกลอนโบราณญี่ปุ่น จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าชาวญี่ปุ่นมีความเชื่อเรื่องสัตว์ประหลาดมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว

ความเชื่อเรื่องเทพเจ้า สัตว์เทพ มีปรากฏในภาพยนตร์ก็อตซิลล่าหลายภาคด้วยกัน ซึ่งปรากฏออกมาในรูปของสัตว์เทพผู้พิทักษ์ปกป้องประเทศญี่ปุ่นจากภัยร้ายต่างๆ อัน ได้แก่ ผีเสื้อยักษ์ มอธรา (Mothra 1961, Mothra vs. Godzilla 1964, Godzilla vs. Mothra 1992, Giant Monsters All-Out Attack : Godzilla, Mothra, King Ghidorah (GMK) 2001, Godzilla: Tokyo S.O.S. 2003) , สัตว์เทพพื้นเมืองของโอกินาว่า King Ceasar รูปลักษณะคือผสมระหว่างสิงโตและสุนัข (Godzilla vs. Mechagodzilla 1974), มังกรสามหัวคิงกิโดรา (Giant Monsters All-Out Attack : Godzilla, Mothra, King Ghidorah (GMK) 2001) เพียงภาคนี้เท่านั้น ที่สถานะของ คิงกิโดรา ขึ้นชื่อว่าเป็นเทพผู้พิทักษ์ ส่วนในภาคอื่นๆ ที่คิงกิโดราปรากฏ จะมีสถานะเป็นสัตว์ประหลาดฝ่ายธรรมชาติคอยรุกรานโลกมนุษย์

เนื่องจากความเชื่อต่างๆที่สะท้อนผ่านสัตว์ประหลาดคู่ต่อสู้ของก๊อตซิลล่านั้นมีหลายตัว ดังนั้นผู้วิจัยจะหยิบยกเฉพาะสัตว์ประหลาดที่มีความน่าสนใจ และที่โดดเด่นที่สุดมานำเสนอ คือ ผีเสื้อยักษ์มอธรา Mothra (MOSURA) ดังนี้

Mothra

ผีเสื้อยักษ์มอธรา มีสัญลักษณ์ปรากฏมากมายในภาพยนตร์ ในภาคแรกของ มอธรา ปี 1961 มอธรา ถูกสร้างขึ้นมาให้เป็น “สัตว์ศักดิ์สิทธิ์” เป็นที่เคารพบูชาของชนเผ่าบนเกาะและเชื่อมโยงกับ “โซบิจิน” หรือนางฟ้าตัวน้อยด้วยบทเพลงเฉพาะตัว ผีเสื้อยักษ์มอธราสามารถวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากตำนานความเชื่อเรื่องเทพเจ้าญี่ปุ่น ซึ่งมอธราเปรียบเสมือน “คามิ” รูปแบบหนึ่งในฐานะเป็นสัตว์เทพที่คอยปกป้องผู้คนชาวเกาะ Infant พิทักษ์ความถูกต้อง และความที่เป็น “ตัวเมีย” มอธราจึงดูเป็น kaiju ที่มีความเป็นผู้หญิง (feminism) ค่อนข้างสูงที่มีความเข้มแข็ง และมอธรามิบทบาทเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงดูและคอยปกป้องลูกของมันจากภัยอันตรายทั้งจากฝีมือมนุษย์และก๊อตซิลล่าอีกนัยยะหนึ่งคือไม่ยอมถูกกดขี่จากเพศชายซึ่งสัญลักษณ์แทนเพศชายคือก๊อตซิลล่า นอกจากนี้มอธรายังเป็นตัวแทนของ “ฝ่ายดี” มีความเป็นผู้พิทักษ์และมีน้ำใจต่อเพื่อนที่เป็นสัตว์ประหลาดด้วยกัน ถึงแม้สัตว์ประหลาดตัวนั้นเคยทำไม่ดีไว้กับมอธรา มอธราก็มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นที่กำลังลำบากทำให้เป็นสัตว์ประหลาดที่ถูกใจเด็กผู้หญิงจนกลายเป็นสัตว์ประหลาดที่ได้รับ ความนิยมอย่างสูงซึ่งแสดงให้เห็นผ่านการปรากฏตัวในซีรีส์ก๊อตซิลล่าทุกยุคสมัย (โซวะ-เฮเซ-มิลเลเนียม)

มอธรายุคโซวะซีรีส์

ปี 1964 3 ปีให้หลังจากมอธราปรากฏตัวในภาพยนตร์ของตัวเอง(1961) และประสบความสำเร็จ โทโมยุกิ ทานากะ โปรดิวเซอร์ของก๊อตซิลล่าจึงนำมอธรามาปะทะก๊อตซิลล่าเป็นครั้งแรกใน Mothra vs. Godzilla โดยสร้างให้มอธราเป็น “สัญลักษณ์ของความยุติธรรม” ในขณะที่ก๊อตซิลล่าคือ “สัญลักษณ์ของปีศาจ” ในภาคนี้มอธรายังคงความเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์อยู่แต่ในภาพยนตร์ได้เพิ่มประเด็น “ความโลภของมนุษย์” เข้าไปโดยสะท้อนผ่านการที่มนุษย์กลุ่มหนึ่งต้องการเก็บไข่มอธราไว้หาผลประโยชน์ให้ตนเองโดยไม่สนใจว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบอะไรตามมาหลังจากมอธราปรากฏตัวในก๊อตซิลล่า 2 ภาคในปีเดียวกัน (1964) ทำให้มอธรากลายเป็นหนึ่งใน “สัตว์ประหลาดในดวงใจ” ที่ได้รับความนิยมอย่างสูง ทางบริษัท TOHO จึงพยายามที่จะนำมอธรากลับมาปรากฏตัวในภาพยนตร์เรื่องอื่นๆของก๊อตซิลล่ายุคโซวะอยู่บ่อยๆซึ่งในภาค Destroy All Monsters 1968 เป็นปีสุดท้ายที่มอธราปรากฏตัวในภาพยนตร์ก๊อตซิลล่ายุคโซวะ

มอธรายุคเฮเซ ซีรีส์

24 ปีต่อมาหลังจากมอธราปรากฏตัวใน Destroy all Monsters TOHO ได้นำคาแรกเตอร์มอธรากลับมาเสนออีกครั้ง ในลักษณะที่คล้ายกับการ Remake Mothra ในปี 1961 ขึ้นมาอีกครั้งแล้วเพิ่มสัตว์ประหลาดผีเสื้อฝ้ายร้ายเข้าไปในเรื่องอีกตัวชื่อว่า Battar ภาคก๊อตซิลล่าปะทะมอธราปี 1992 มอธราคงเป็นสัญลักษณ์ของฝ่ายดีทำหน้าที่ดูแลรักษาโลกและธรรมชาติ โดยยังคงประเด็นในการอนุรักษ์และดูแลธรรมชาติผ่าน “คอสมอส” หรือ โซบิจินเช่นเดิม เนื่องจากความโลภและความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ที่รุกรานธรรมชาติโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่ตามมา เช่นการตัดไม้ทำลายป่า มอธราในภาคนี้จึงเป็นสัตว์ที่ปกป้องธรรมชาติจากการถูกรุกรานและปกป้องโลกจากอับัติกัยนอกโลกคืออวกาศขนาดยักษ์ที่จะพุ่งชนโลก มอธราก็ได้รักษาโลกไว้ได้จากการพุ่งชน นอกจากนี้ Godzilla vs. Mothra ภาคปี 1992 ยังประสบความสำเร็จอย่างสูงจนทำให้บริษัท TOHO ตัดสินใจสร้าง “ภาคแยก” ของมอธราออกมาอีก 3 ตอน

บทที่ 4

บริบทสังคมญี่ปุ่นสมัยใหม่กับพัฒนาการของภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า

ภายหลังจากพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นก็ฟื้นฟูประเทศและพัฒนาเศรษฐกิจมาโดยตลอด กระทั่งเข้าสู่สังคมสมัยใหม่ในยุคเฮเซ ซึ่งเป็นชื่อยุคปัจจุบันของประเทศญี่ปุ่น โดยยุคเฮเซเริ่มต้นเมื่อ ค.ศ. 1989 โดยเริ่มนับจากที่จักรพรรดิอะกิฮิโตะเริ่มครองราชย์ หลังจากการสิ้นพระชนม์ของพระราชบิดาจักรพรรดิฮิโรฮิโตะ(สิ้นสุดยุคโชวะ)ประเทศญี่ปุ่นสามารถพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วยอัตราการเจริญเติบโตที่สูงมากจนกลายเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองของโลก สังคมสมัยใหม่ของญี่ปุ่น มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากมาย ทั้งด้านเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และสภาพบ้านเมืองก็มีความเจริญขึ้นอย่างมาก มีการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่ายุคเฮเซซีรีส์(1984-1995)ก็มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามบริบทสังคมเช่นกัน โดยสะท้อนผ่านขนาดตัวของก๊อตซิลล่าที่มีการพัฒนาการใหญ่ขึ้นไปตามสภาพบ้านเมืองและตึกที่สูงขึ้น โดยก๊อตซิลล่าในยุคโชวะซีรีส์จะมีความสูงประมาณ 50 เมตร แต่ในยุคสังคมสมัยใหม่หรือยุคเฮเซ ก๊อตซิลล่าถูกเพิ่มความสูงเป็น 80-100 เมตร เพื่อให้สมดุลกับความสูงของตึกที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ในยุคนั้น เพราะถ้าหากคงความสูงเดิมคือ 50 เมตรตามยุคโชวะซีรีส์ ก๊อตซิลล่าก็จะตัวเล็กท่ามกลางเมืองที่ใหญ่โต

ความหวาดระแวงเรื่องสงครามโลกและการใช้อาวุธนิวเคลียร์

สังคมยุคเฮเซ ความหวาดกลัวเรื่องสงครามและการใช้อาวุธนิวเคลียร์ก็ค่อยๆหมดไปจากสังคมญี่ปุ่น แต่ยังคงความหวาดระแวงอยู่บ้าง อ้างอิงจากภาวะ “สงครามเย็น” (Cold War) เนื่องจากในช่วงต้นสมัยเฮเซ เป็นช่วงระหว่างสงครามเย็นที่กำลังคุกรุ่น เป็นสงครามระหว่างสองชาติมหาอำนาจ สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต ที่ต่างแข่งขันกันสร้างแสนยานุภาพทหารคือการเก็บสะสมนิวเคลียร์ และด้านเทคโนโลยีที่แข่งขันสำรวจอวกาศ เพื่อข่มขู่ฝ่ายตรงข้ามทั้ง 2 ฝ่าย แต่ไม่ได้ทำสงครามกัน โดยตรงแต่จะสนับสนุนให้ประเทศพันธมิตรของตนเข้าทำสงครามแทนหรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “สงครามตัวแทน” (Proxy War)

การเก็บสะสมระเบิดนิวเคลียร์ของชาติมหาอำนาจสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียตทำให้ทั่วโลกหวั่นกลัวว่าจะเกิด “สงครามนิวเคลียร์” หรือสงครามโลกครั้งที่ 3 ในช่วงนี้จึงเกิดกระแส

ต่อต้านนิวเคลียร์ขึ้น ท่ามกลางบรรยากาศการต่อต้านนิวเคลียร์ภาพยนตร์เรื่องก๊อตซิลล่า ปี1984 ได้หยิบยกสถานการณ์ร้อนขณะนั้นมาเป็นส่วนหนึ่งในภาพยนตร์

จากภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าจากที่เกี่ยวข้องคือ ฉากเรือดำน้ำของสหภาพโซเวียตถูกโจมตีบริเวณน่านน้ำญี่ปุ่น โดยศัตรูที่ไม่ทราบชื่อ ซึ่งสหภาพโซเวียตคาดการณ์กันว่าเป็นการโจมตีโดยสหรัฐอเมริกาเพราะขณะนั้นสหรัฐอเมริกามีการเก็บสะสมอาวุธนิวเคลียร์และประกอบอาวุธสงครามร้ายแรง แต่ก็ได้รับการปฏิเสธจากอเมริกาว่าไม่ได้เป็นผู้กระทำ ทำให้สหภาพโซเวียตประกาศว่า หากเรื่องที่ถูกโจมตีโดยสหรัฐอเมริกาคือเรื่องจริง ก็พร้อมที่จะทำสงครามด้วยแสนยานุภาพทหารและอาวุธนิวเคลียร์เต็มอัตราศึก แต่ความเป็นจริงแล้วเป็นเรื่องเข้าใจผิดเพราะเรือดำน้ำของสหภาพโซเวียตถูกโจมตีโดยสัตว์ประหลาดยักษ์คือ ก๊อตซิลล่า จากการโจมตีของก๊อตซิลล่าทำให้ทั้งสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตเกิดความวิตก ทั้งสองชาติจึงยื่นข้อเสนอแนวทางการป้องกันก๊อตซิลล่ากับรัฐบาลญี่ปุ่น โดยการใช้อาวุธนิวเคลียร์ที่ทั้งสองชาติครอบครอง เพื่อทำลายก๊อตซิลล่าหากก๊อตซิลล่าบุกประเทศญี่ปุ่น แต่นายกรัฐมนตรีได้ปฏิเสธคำร้องขอจากทั้งสองชาติมหาอำนาจและตอบกลับไ้ว่า

“ญี่ปุ่นจะ ไม่มีการผลิตระเบิด ครอบครองระเบิด และ ไม่อนุญาตให้ใช้อาวุธนิวเคลียร์ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งนั้น ผมคิดดีแล้ว อยากรักษาความสงบไว้ให้มากที่สุด”

จากฉากดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ประเทศญี่ปุ่นเข้าใจถึงผลของนิวเคลียร์เป็นอย่างดีอันเป็นผลมาจากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ถ้าหากนำมาใช้เป็นอาวุธจะทำให้เกิดความเสียหายมากเป็นวงกว้าง และสารกัมมันตภาพรังสีจากนิวเคลียร์ที่ตกค้างก็จะทำให้ธรรมชาติเสื่อมโทรม เพราะถึงแม้จะกำจัดก๊อตซิลล่าด้วยนิวเคลียร์ได้ แต่ผลเสียจากการใช้อาวุธดังกล่าวจะตกอยู่ที่มนุษย์และประเทศชาติ

นัยยะสำคัญที่ปรากฏในภาพยนตร์ก๊อตซิลล่า

หลังจากสงครามเย็นสิ้นสุดลงในปี 1991บริบทของโลกก็คือการก้าวเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีทำให้โครงสร้างของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากวัฒนธรรมสมัยใหม่จากชาติตะวันตกเริ่มมีอิทธิพลต่อประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของเทคโนโลยีและหุ่นยนต์อันเป็นผลจากการแข่งขันของชาติมหาอำนาจในช่วงสงครามเย็น ซึ่งเรื่องเทคโนโลยีและหุ่นยนต์ได้สะท้อนออกมาในเรื่องก๊อตซิลล่าในยุคสังคมสมัยใหม่เช่นกัน ในภาพลักษณ์ของกลุ่มต่อสู้ของก๊อตซิล

ล่าที่เป็นหุ่นยนต์เมก้าคิงกิโดร่า(มังกรสามหัวที่หัวตรงกลางเป็นหุ่นเหล็ก)

จากภาคGodzilla vs. King Ghidorah (1991)และภาคGodzilla vs. Mechagodzilla (1993) และมี
 วิทยาการต่างๆปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง2ภาคด้วย เช่น การย้อนเวลา มนุษย์จากโลกอนาคต เป็นต้น
 สะท้อนได้ว่าสังคมสมัยใหม่ของญี่ปุ่นเริ่มหันมาสนใจเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์
 มากขึ้น นอกจากนั้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆของญี่ปุ่นมีความก้าวหน้าขึ้นอย่าง
 รวดเร็ว และญี่ปุ่นเป็นประเทศแนวหน้าในการวิจัยวิทยาศาสตร์ และเป็นหนึ่งในผู้นำในการพัฒนา
 เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เช่นการผลิตรถยนต์ไฮบริด ซึ่งได้เทคโนโลยีมาจากเยอรมัน
 อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมสมัยใหม่โดยสะท้อนผ่านภาพยนตร์ก็อตซิลล่าอีก
 ประเด็นที่ผู้วิจัยวิเคราะห์คือ การอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งปรากฏในภาค Godzilla vs. Mothra ปี 1992
 โดยสะท้อนผ่านตัวสัตว์ประหลาดคู่ต่อสู้กับก็อตซิลล่าคือ ผีเสื้อยักษ์มอธรา ที่เป็นตัวแทนธรรมชาติ
 ออกมาปกป้องโลกจากก็อตซิลล่าที่เป็นผู้ทำลาย ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าก็อตซิลล่าเป็นสัญลักษณ์ของ
 เทคโนโลยีที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรพื้นที่ของมนุษย์ ขณะเดียวกันธรรมชาติก็
 ได้รับผลกระทบจากเทคโนโลยีที่มีการพัฒนามากขึ้น มอธราผีเสื้อยักษ์จึงเป็นสัญลักษณ์ตัวแทน
 ของธรรมชาติ ที่ออกมากระตุ้นจิตสำนึกในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอันมีจำกัดของเกาะ
 ญี่ปุ่น

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ในบทความวิจัยหัวข้อเรื่อง ศึกษาความหมายและการตีความของภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่า”ในบริบทของสังคมญี่ปุ่น จากการวิจัยจะเห็นได้ว่าประเทศญี่ปุ่นมีความผูกพันกับภาพยนตร์เรื่องก๊อตซิลล่า มาเป็นเวลายาวนานกว่าครึ่งศตวรรษ ตั้งแต่ภาคแรกในปี1954 –ปี2004จากการวิเคราะห์ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าก๊อตซิลล่าเปรียบเสมือนภาพสะท้อนของสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในยุคนั้นๆทั้งด้านการเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ การพัฒนาประเทศญี่ปุ่นด้านทัศนคติความเชื่อในเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติที่เชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเทพเจ้าของญี่ปุ่น และเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ ก๊อตซิลล่าเปรียบได้ว่าเป็นตัวแทนของธรรมชาติที่มีตัวตน ก๊อตซิลล่าธรรมชาติต่างๆแล้วได้ย้อนกลับมาทำลายมนุษย์อย่างรุนแรง

จากภาพยนตร์ Godzilla 1954 ซึ่งเป็นภาคจุดเริ่มต้นของก๊อตซิลล่ายุคโชวะ ได้สะท้อนภาพสังคมญี่ปุ่นในยุคนั้นคือยุคสังคมนิยม โดยมีความเชื่อเรื่องลึกลับ เรื่องเหนือธรรมชาติมาเกี่ยวข้อง เช่นการบรวงสรวง สวดมนต์วิงวอนต่อเทพเจ้าเพื่อปกป้องรักษาเพื่อปิดเป่าสิ่งชั่วร้ายจากภัยธรรมชาติ นอกจากนี้ภาคนี้ยังสะท้อนถึงปัญหาการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งในยุคนั้นมีการทดลองนิวเคลียร์เกิดขึ้นบ่อยครั้งจากประเทศที่ครอบครองอาวุธนิวเคลียร์อย่างสหรัฐอเมริกา ซึ่งในภาพยนตร์การทดลองนี้จะส่งผลทำให้เกิดก๊อตซิลล่าเกิดขึ้นมา

ในบริบทสังคมสมัยใหม่ ภาพยนตร์ก๊อตซิลล่ายุคเฮเซซีรีส์มีนัยยะทางสังคมแฝงอยู่มากมาย ซึ่งนอกจากสะท้อนผ่านตัวก๊อตซิลล่าในเรื่องขนาดตัวของก๊อตซิลล่าที่ใหญ่ขึ้นตามสภาพสังคมที่มีความเจริญขึ้นแลแต่ทว่ายังสะท้อนผ่านตัวคู่ต่อสู้ของก๊อตซิลล่าเช่นกันเช่น ผีเสื้อยักษ์มอธรา ที่ปรากฏในภาคGodzilla vs. Mothra (1992) ซึ่งมอธราเป็นสัญลักษณ์ของการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความถูกต้องเพราะสังคมญี่ปุ่นสมัยใหม่มีความเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและในด้านต่างๆ ทำให้ชาวญี่ปุ่นเริ่มไม่ใส่ใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง ทั้งยังมีการตัดไม้ทำลายป่า ส่งผลให้สภาพแวดล้อมเกิดความเสื่อมโทรม ผีเสื้อยักษ์มอธราจึงเป็นตัวแทนของธรรมชาติ ซึ่งเป็นนัยยะที่กระตุ้นจิตสำนึกของชาวญี่ปุ่นให้มีความคิดในการอนุรักษ์ธรรมชาติมากขึ้น

นอกจากภาพยนตร์ก๊อตซิลล่าสะท้อนต่อบริบทสังคมในด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแล้ว ยังสะท้อนในด้านการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์เช่นกัน เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากชาติตะวันตก ซึ่งวิทยาการด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ก็เป็นหนึ่งในอิทธิพลที่ประเทศญี่ปุ่นได้รับมา

รายการอ้างอิง

เอกสารภาษาไทย

กฤษฎา เกิดดี. **ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ : การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ**. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ, 2543.

กักเคน. **ญี่ปุ่น 360 องศา** แปลจากเรื่อง **Nihon Tate** โดย ปราณี จงสุจริตธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม, 2549.

กัจจกร หลุยยะพงศ์. **ภาพยนตร์กับการประกอบสร้างสังคม ผู้คน ประวัติศาสตร์ และชาติ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

ขุนทอง อินทร์ไทย. **รู้จักญี่ปุ่น : เศรษฐกิจสังคม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2526.

จันทร์ฉายภักดิ์อริคม. **ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่ = History of modern East Asia : HI 461**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร. **สัตววิทยา, โครงสร้างนิยม, หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิภาษา, 2545.

ชนิด ณะกุลมาส. **การวิเคราะห์ภาพยนตร์ของจางอิโหมวในเชิงบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและแนวคิดแบบอุดมคติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

เบญจจา ยอดคำเนิน-แอ็ดติงก์ และกาญจนา ตั้งชลทิพย์. **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ : การจัดการข้อมูล การตีความ และการหาความหมาย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552.

สืบสกุล แสงสุวรรณ. **สวนสัตว์ประหลาด Monster Zoo**. กรุงเทพฯ : macaroni book, 2544

สุรางค์ ดันเสียงสม. **ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

เอกราชมอญวัฒน์.Starpics Special : **ゴジラ** Godzilla The Legend of King. กรุงเทพฯ : สตาร์ พิกส์, 2557.

ฐานข้อมูลออนไลน์

Max Molinaro. **60 Years of Godzilla: A History and Critique of the Greatest Monster Movie Series in Cinema**. เข้าถึงได้จาก: <http://www.soundonsight.org/60-years-of-godzilla-a-history-and-critique-of-the-greatest-monster-movie-series-in-cinema/>(วันที่ค้นข้อมูล: 3 พฤษภาคม 2558)

Michael Fitzpatrick.**Godzilla: Why Japan loves monster movies**. เข้าถึงได้จาก : <http://www.bbc.com/culture/story/20140516-giant-lizard-on-the-loose> (วันที่ค้นข้อมูล: 3 พฤษภาคม 2558)

การฟื้นตัวของญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง. (ม.ป.ป.) เข้าถึงได้จาก : <http://www.japan-in-trachoo-view.com/recovery-of-japan-after-ww2/>, (วันที่ค้นข้อมูล : 28 พฤศจิกายน 2557).

นรุตม์ ใต้กุลประกิจ. **ถอดรหัสสัญญาะก๊อตซิลล่า(ตอนที่1): ภาพตัวแทนสงคราม-นิวเคลียร์ในความทรงจำของชาวญี่ปุ่น**. เข้าถึงได้จาก : <http://monsterarchaeologist.wordpress.com/2014/05/04/ถอดรหัสสัญญาะก๊อตซิลล่า/>(วันที่ค้นข้อมูล: 4 พฤศจิกายน 2557).

นรุตม์ ใต้กุลประกิจ.**ถอดรหัสสัญญาะก๊อตซิลล่า(ตอนที่2) : ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ของญี่ปุ่น (ยุคเฮเซ)**. เข้าถึงได้จาก : <http://monsterarchaeologist.wordpress.com/2014/05/06/ถอดรหัสสัญญาะก๊อตซิลล่า-2/>(วันที่ค้นข้อมูล : 4 พฤศจิกายน 2557).

ประเทศญี่ปุ่น. เข้าถึงได้จาก : <http://th.wikipedia.org/wiki/ประเทศญี่ปุ่น>(วันที่ค้นข้อมูล: 6 พฤษภาคม 2558).

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ – สกุล

นายชนพล พลหาญ

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ 12 กันยายน 2535

ที่อยู่

114/123 หมู่บ้านนิโอสิตี ซ.นางวประชาพัฒนา 13 ถ.นางวประชาพัฒนา
แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 10210

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2553 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศิลป์ภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนพัทลุง

ปี พ.ศ. 2554 ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาเอเชียศึกษา ภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร

แบบโอนลิขสิทธิ์บทความวิจัย

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า นาย ธนพล พลหาญ

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาญี่ปุ่น

ชื่อบทความวิจัย ศึกษาความหมายและการตีความของภาพยนตร์เรื่อง“ก๊อตซิลล่า”ในบริบทของสังคมญี่ปุ่น

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย สรรเสริญ สันติธนะวงศ์

ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังจบการศึกษา 114/123 หมู่บ้านนิโอะซึตี้ ซ.นางวประชาพัฒนา 13 ถ.นางวประชาพัฒนา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 10210

หมายเลขโทรศัพท์ 091-778-7061

ลิขสิทธิ์ของบทความวิจัยอันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์

ลงนามผู้โอน

(นายธนพล พลหาญ)

ลงนามผู้รับโอน

()

วันที่ 8 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558